

فهم و تحلیل صورت های مالی

آزمون اصول بازار سرمایه

www.IrFinance.ir

شناسنامه دوره

نام دوره	فهم و تحلیل صورت های مالی
مدت دوره	۲۴ ساعت
ضریب در آزمون	ضریب ۴
تعداد سوالات آزمون	۲۵ سوال
سبک سوالات آزمون	تحلیلی

www.IrFinance.ir

منابع مورد استفاده برای این دوره

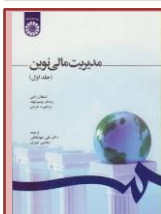

CFA Level I Curriculum (Financial Reporting and Analysis)

**Corporate Finance 9th Edition:
Stephen A. Ross, Westerfield**

استانداردهای حسابداری ایران، سازمان حسابداری

مدیریت مالی نوین، دکتر جهانخانی

www.IrFinance.ir

ترکیب مباحث جلسات

تعداد سوال	عنوان	جلسه
۸ سوال	آشنایی با صورت های مالی و فهم آن	اول
۴ سوال	فهم صورت سود و زیان	دوم
۳ سوال	فهم ترازنامه	دوم
۲ سوال	فهم صورت جریان وجوه نقد	دوم
۸ سوال	تکنیک های تجزیه و تحلیل صورت های مالی	سوم

www.IrFinance.ir

آشنایی با مفاهیم صورتهای مالی

www.IrFinance.ir

تمرکز آزمون

تعاریف، مفاهیم و عناصر تشکیل دهنده صورتهای مالی

ترازنامه

صورت سود و زیان

صورت جریان وجوه نقد

صورت سود و زیان جامع

یادداشتهای همراه صورتهای مالی

محیط گزارشگری مالی

- ارائه اطلاعات از وضعیت شرکت در چهار صورت مالی اساسی
- ارائه اطلاعات به استفاده کنندگان صورتهای مالی شامل:
 - سرمایه گذاران
 - سهامداران
 - اعتبار دهندگان
 - تأمین کنندگان
 - مشتریان
 - کارکنان
 - دولت
 - ارکان بازار سرمایه

www.IrFinance.ir

وضعیت، عملکرد، انعطاف پذیری

وضعیت مالی یک واحد تجاری دربرگیرنده منابع اقتصادی تحت کنترل آن، ساختار مالی آن، میزان نقدینگی و توان بازپرداخت بدهی‌ها و ظرفیت سازگاری آن با تغییرات محیط عملیاتی است. اطلاعات درباره وضعیت مالی در ترازنامه ارائه می‌شود. **عملکرد مالی** واحد تجاری در برگیرنده بازده حاصل از منابع تحت کنترل واحد تجاری است. اطلاعات درباره عملکرد مالی در صورت سود و زیان و صورت سود و زیان جامع ارائه می‌شود. اطلاعات در مورد جریان‌های نقدی در صورت جریان وجه نقد ارائه می‌شود. این اطلاعات از جنبه‌ای دیگر عملکرد مالی واحد تجاری را از طریق انعکاس مبالغ و منابع اصلی جریان‌های ورودی و خروجی وجه نقد به نمایش می‌گذارد. **انعطاف پذیری مالی** عبارت از توانایی واحد تجاری مبنی بر اقدام مؤثر جهت تغییر میزان و زمان جریان‌های نقدی آن می‌باشد، به گونه‌ای که واحد تجاری بتواند در قبال رویدادها و فرصت‌های غیر منتظره واکنش نشان دهد. مجموعه صورتهای مالی، اطلاعاتی را که جهت ارزیابی انعطاف‌پذیری واحد تجاری مفید است، منعکس می‌کند.

www.IrFinance.ir

آشنایی با صورت های مالی

صورت‌های مالی = ویتترین شرکت

ویژگی ها:

- کمی بودن
- قابل اتکا بودن
- به موقع بودن
- مرتبط بودن با تصمیمات مدیران

www.IrFinance.ir

سوال

کدامیک از موارد زیر جز اهداف صورت های مالی است؟

الف) ارائه اطلاعاتی تلخیص و طبقه بندی شده درباره وضعیت مالی واحد تجاری

ب) ارائه اطلاعاتی تلخیص و طبقه بندی شده درباره عملکرد مالی واحد تجاری

ج) ارائه اطلاعاتی تلخیص و طبقه بندی شده درباره انعطاف پذیری مالی واحد تجاری

د) هر ۳ گزینه الف و ب و ج صحیح است.

www.IrFinance.ir

آشنایی با صورت های مالی

ابعاد فهم صورت های مالی

۱. آشنایی با مفاهیم حسابداری مالی
۲. آشنایی با استانداردهای حسابداری مالی
۳. تحلیل مفاهیم عملکرد مالی

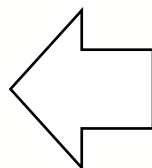
www.IrFinance.ir

آشنایی با صورت های مالی

ابعاد گزارشگری مالی شرکت ها

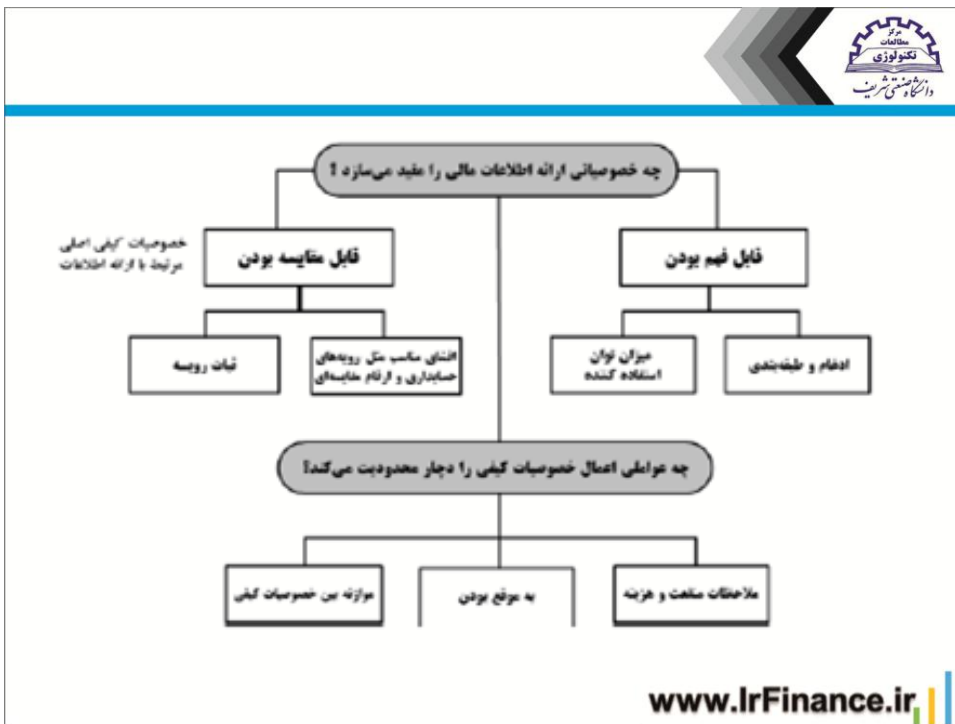
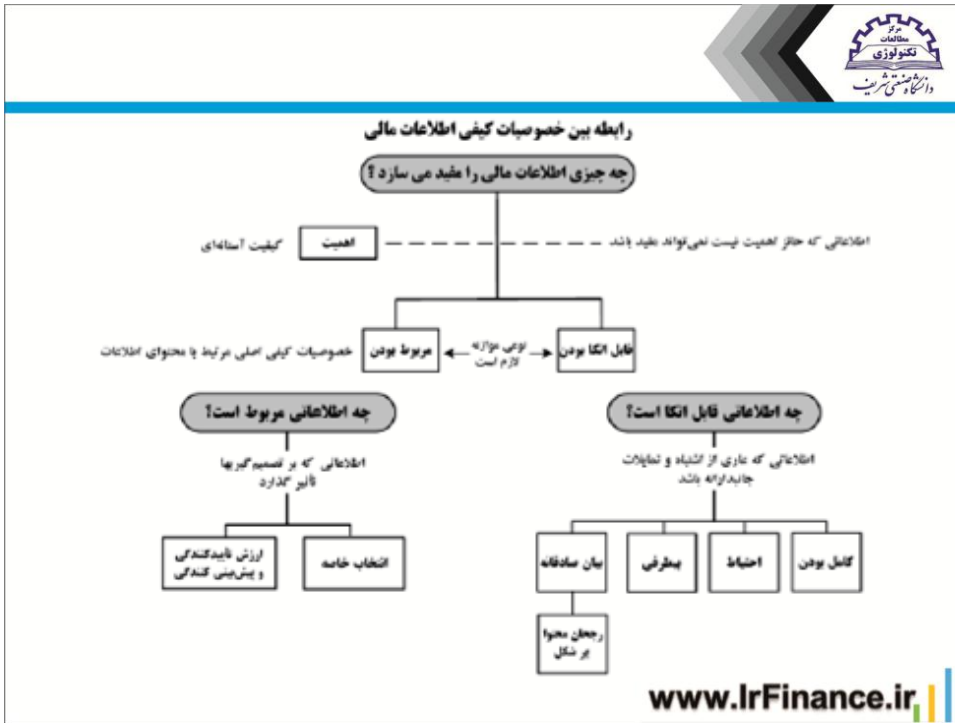
مانند یک فیلم
مانند یک عکس

طی یک دوره زمانی
در یک مقطع زمانی

www.IrFinance.ir

دوره آمادگی آزمون اصول بازار سرمایه

سوال

۱۴- ثبت منافع اقتصادی به عنوان دارایی و ثبت تعهدات اقتصادی به عنوان بدهی، مبتنی بر کدام اصل یا فرض حسابداری است؟

الف) اهمیت
 ب) بهای تمام شده تاریخی
 ج) تداوم فعالیت
 د) تفکیک شخصیت

۱۵- فرآیند گزارش یک قلم در صورت های مالی یک واحد اقتصادی چه نام دارد؟

الف) تخصیص
 ب) تحقق
 ج) شناخت
 د) تطابق

www.IrFinance.ir

تعاریف اساسی دارایی، بدهی، حقوق صاحبان سهام

دارایی ها

دارایی عبارت است از حقوق نسبت به منافع اقتصادی آتی یا سایر راه های دستیابی مشروع به آن منافع که در نتیجه معاملات یا سایر رویدادهای گذشته به کنترل واحد تجاری درآمده است.

بدهی ها

بدهی عبارت از تعهد انتقال منافع اقتصادی توسط واحد تجاری ناشی از معاملات یا سایر رویدادهای گذشته است. در واقع بدهی ها به عنوان اختصاص احتمالی آتی منافع اقتصادی که در نتیجه تعهدات فعلی شخصیت حسابداری در رابطه با انتقال دارایی ها یا ارائه خدمات به سایر شخصیت ها در آینده، که در نتیجه مبادلات یا رویدادهای گذشته ایجاد شده است، تعریف می گردند.

www.IrFinance.ir

تعاریف اساسی دارایی، بدهی، حقوق صاحبان سهام

حقوق مالکانه (حقوق صاحبان سرمایه)

حقوق مالکانه یا خالص دارایی ها، حق مالی باقیمانده در دارایی های یک واحد تجاری پس از کسر بدهی ها از کل دارایی ها است. به علت اینکه حقوق مالکانه، یک حق باقیمانده است، نمی توان آن را مستقل از دارایی ها و بدهی ها اندازه گیری نمود. رابطه ی بین دارایی ها، بدهی ها و حقوق مالکانه، مبنایی است برای معادله ی حسابداری:

حقوق مالکانه + بدهی ها = دارایی ها

که با تغییر محل عناصر تشکیل دهنده معادله حسابداری خواهیم داشت:

بدهی ها - دارایی ها = حقوق مالکانه

حقوق مالکانه را حقوق صاحبان سهام یا سرمایه نیز می نامند.

www.IrFinance.ir

تعاریف اساسی درآمد و هزینه

درآمدها و هزینه ها

صورت های مالی بین تغییرات در حقوق صاحبان سرمایه ناشی از معاملات با صاحبان سرمایه (به عنوان صاحب سرمایه) و دیگر تغییرات حقوق صاحبان سرمایه تمایز قائل می شود. تغییرات اخیر، درآمد و هزینه نامیده می شود که تعریف آن ها به شرح زیر است:

درآمد: افزایش در حقوق صاحبان سرمایه به جز مواردی که به آورده صاحبان سرمایه مربوط می شود.

هزینه: کاهش در حقوق صاحبان سرمایه به جز مواردی که به ستانده صاحبان سرمایه مربوط می شود.

www.IrFinance.ir

تعاریف اساسی درآمد و هزینه

درآمدهای عملیاتی

درآمدهای عملیاتی، جریان های ورودی ادواری دارایی ها یا تسویه بدهی ها و یا ترکیبی از هر دو می باشند که در نتیجه تحویل یا تولید کالا، ارائه خدمات یا سایر فعالیت های درآمدزا حاصل می شود و تشکیل دهنده عملیات اصلی یا عمده فعالیت های یک واحد تجاری است.

هزینه های عملیاتی

هزینه های عملیاتی، مصرف ادواری دارایی ها و یا تحمل بدهیها و یا ترکیبی از هر دو می باشند که در نتیجه تحویل یا تولید کالا، ارائه خدمات یا سایر فعالیت های درآمدزایی که فعالیت های اصلی یا عمده واحد تجاری را تشکیل می دهند، به وقوع می پیوندد.

www.IrFinance.ir

سوال

www.IrFinance.ir

نحوه تهیه صورت های مالی

مثال: در سال ۱۳۹۰ یک شرکت تأسیس می نمایم

سرمایه (آورده سهامداران) ۲,۰۰۰,۰۰۰
 بانک (موجودی وجه نقد) ۲,۰۰۰,۰۰۰

بانک (موجودی وجه نقد) (۵۰۰,۰۰۰)
 ماشین آلات تولیدی ۵۰۰,۰۰۰

مواد اولیه به مبلغ ۸۰۰,۰۰۰ ریال خریداری می شود.
 ۴۵۰,۰۰۰ ریال نقد و مابقی تا ۴۵ روز بعد پرداخت می شود.

بانک (موجودی وجه نقد) (۴۵۰,۰۰۰)
 مواد اولیه ۸۰۰,۰۰۰
 بدهی شرکت ۳۵۰,۰۰۰

شرکت به تولید کالا می پردازد. تعداد ۳۰۰۰ عدد کالا تولید کرده و می فروشد. (بهای فروش هر عدد ۳۰۰ ریال و بهای تمام شده ۲۵۰ ریال) (تعداد ۴۰ عدد از محصولات نسبی به فروش رسیده است.)

فروش ۹۰۰,۰۰۰
 مواد اولیه ۷۵۰,۰۰۰
 بانک (موجودی وجه نقد) ۷۸۰,۰۰۰
 بستانکار ۱۲۰,۰۰۰

نحوه تهیه صورت های مالی

شرکت در طی سال ۱۳۹۰ مبلغ ۱۵۰,۰۰۰ ریال از بدهی شرکت پرداخت می شود.

بانک (موجودی وجه نقد) ۱۵۰,۰۰۰
 بدهی ۱۵۰,۰۰۰

در طی سال ۱۳۹۰ مبلغ ۱۰۰,۰۰۰ ریال از مطالبات شرکت وصول می شود.

بانک (موجودی وجه نقد) ۱۰۰,۰۰۰
 بستانکاران ۱۰۰,۰۰۰

www.IrFinance.ir

نحوه تهیه صورت های مالی

شرکت از بانک مبلغ ۸۰۰,۰۰۰ ریال تسهیلات بلند مدت دریافت می کند.

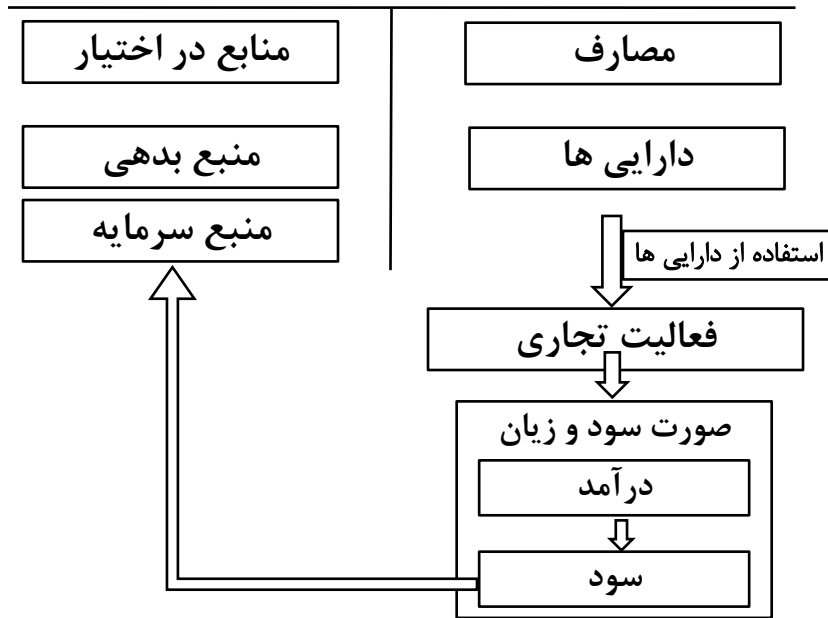
بدهی بلند مدت ۸۰۰,۰۰۰
 بانک (موجودی وجه نقد) ۸۰۰,۰۰۰

حال اگر بخواهیم بدانیم که عملکرد شرکت در سال ۱۳۹۰ چگونه بوده است، آیا اطلاعات مالی فوق قادر است دیدی جامع به ما ارائه کند؟

گزارشگری مالی ----- صورت های مالی

www.IrFinance.ir

ترازنامه

ترازنامه

ترازنامه یکی از صورت های مالی شرکت هاست که وضعیت مالی شرکت را در انتهای یک دوره مالی نشان می دهد.

ترازنامه مثل یک عکس فوری است که از یک شرکت گرفته می شود.

معادله اساسی حسابداری مبنای تهیه ترازنامه
دارایی = بدهی + سرمایه

در یک لحظه خاص در زمان

ترازنامه دو سمت دارد: طرف دارایی و طرف بدهی - سرمایه

ترازنامه

منابع از کجا تأمین شده و کجا به مصرف رسیده است؟

سمت چپ ترازنامه = منابع

منابع = حقوق صاحبان سهام + بدهی های شرکت

بدهی های شرکت = اهرم شرکت

سمت راست ترازنامه = مصارف

مصارف = دارایی های جاری + دارایی های ثابت

www.IrFinance.ir

ترازنامه

مجموع ارزش شرکت
برای سرمایه گذاران

مجموع ارزش دارایی ها

بدهی های جاری

دارایی های جاری

سرمایه در گردش خالص

بدهی های بلند مدت

دارایی های ثابت
-مشهود
-نامشهود

حقوق صاحبان سهام

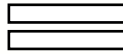
www.IrFinance.ir

ترازنامه

مجموع بدهیها

حقوق صاحبان سهام

مجموع داراییها

www.IrFinance.ir

سوال

www.IrFinance.ir

صورت سود و زیان

جنس درآمد عملکردی است و جنس ترازنامه صورت وضعیتی است.

صورت سود و زیان یکی از صورت های مالی است که عملکرد مالی شرکت را در یک دوره نشان می دهد.

معادله صورت سود و زیان به شورت زیر است:
 هزینه ها - درآمدها = سود

صورت سود و زیان به مثابه فیلمی بین دو عکس ترازنامه

www.IrFinance.ir

صورت سود و زیان

درآمد

سود

هزینه

www.IrFinance.ir

به مثال قبل باز میگردیم:

سهامداران مبلغ ۲,۰۰۰,۰۰۰ ریال برای تأسیس شرکت وجه نقد می آورند.

سرمایه (آورده سهامداران) ۲,۰۰۰,۰۰۰
بانک (موجودی وجه نقد) ۲,۰۰۰,۰۰۰

ترازنامه سال مالی منتهی به ۱۳۹۰/۱۲/۲۹

بدهی ها و سرمایه		دارایی ها	
۰	بدهی	۲,۰۰۰,۰۰۰	بانک
۲,۰۰۰,۰۰۰	سرمایه		
۲,۰۰۰,۰۰۰	جمع بدهی و سرمایه	۲,۰۰۰,۰۰۰	جمع دارایی

www.IrFinance.ir

ماشین آلات تولیدی به مبلغ ۵۰۰,۰۰۰ ریال خریداری می شود.

بانک (موجودی وجه نقد) (۵۰۰,۰۰۰)
ماشین آلات تولیدی ۵۰۰,۰۰۰

ترازنامه سال مالی منتهی به ۱۳۹۰/۱۲/۲۹

بدهی ها و سرمایه		دارایی ها	
۰	بدهی	۱,۵۰۰,۰۰۰	بانک
۲,۰۰۰,۰۰۰	سرمایه	۵۰۰,۰۰۰	ماشین آلات تولیدی
۲,۰۰۰,۰۰۰	جمع بدهی و سرمایه	۲,۰۰۰,۰۰۰	جمع دارایی

www.IrFinance.ir

مواد اولیه به مبلغ ۸۰۰،۰۰۰ ریال خریداری می شود.
۴۵۰،۰۰۰ ریال نقد و مابقی تا ۴۵ روز بعد پرداخت می شود.

بانک (موجودی وجه نقد) (۴۵۰،۰۰۰)
مواد اولیه ۸۰۰،۰۰۰
بدهی شرکت ۳۵۰،۰۰۰

ترازنامه سال مالی منتهی به ۱۳۹۰/۱۲/۲۹			
بدهی ها و سرمایه		دارایی ها	
۳۵۰،۰۰۰	بدهی	۱،۰۵۰،۰۰۰	بانک
		۸۰۰،۰۰۰	مواد اولیه
۲،۰۰۰،۰۰۰	سرمایه	۵۰۰،۰۰۰	ماشین آلات تولیدی
۲،۳۰۰،۰۰۰	جمع بدهی و سرمایه	۲،۳۰۰،۰۰۰	جمع دارایی

www.irmgmn.ir

شرکت به تولید کالا می پردازد. تعداد ۳۰۰۰ عدد کالا تولید کرده و می فروشد. (بهای فروش هر عدد ۳۰۰ ریال و بهای تمام شده ۲۵۰ ریال) (تعداد ۴۰ عدد از محصولات نسبه به فروش رسیده است).

فروش ۹۰۰،۰۰۰
مواد اولیه ۷۵۰،۰۰۰
بانک (موجودی وجه نقد) ۷۸۰،۰۰۰
بستانکار ۱۲۰،۰۰۰

ترازنامه سال مالی منتهی به ۱۳۹۰/۱۲/۲۹			
بدهی ها و سرمایه		دارایی ها	
۳۵۰،۰۰۰	بدهی	۱،۸۳۰،۰۰۰	بانک
		۵۰،۰۰۰	مواد اولیه
۲،۰۰۰،۰۰۰	سرمایه	۵۰۰،۰۰۰	ماشین آلات تولیدی
۱۵۰،۰۰۰	سود انباشته	۱۲۰،۰۰۰	بستانکاران
۲،۵۰۰،۰۰۰	جمع بدهی و سرمایه	۲،۵۰۰،۰۰۰	جمع دارایی

شرکت به تولید کالا می پردازد. تعداد ۳۰۰۰ عدد کالا تولید کرده و می فروشد. (بهای فروش هر عدد ۳۰۰ ریال و بهای تمام شده ۲۵۰ ریال) (تعداد ۴۰ عدد از محصولات نسبه به فروش رسیده است.)

فروش	۹۰۰،۰۰۰
مواد اولیه	۷۵۰،۰۰۰
بانک (موجودی وجه نقد)	۷۸۰،۰۰۰
بستانکار	۱۲۰،۰۰۰

صورت سود و زیان برای سال مالی ۱۳۹۰/۱۲/۲۹	
درآمد (فروش)	۹۰۰،۰۰۰
بهای تمام شده	(۷۵۰،۰۰۰)
سود	۱۵۰،۰۰۰

شرکت در طی سال ۱۳۹۰ مبلغ ۱۵۰،۰۰۰ ریال از بدهی شرکت پرداخت می شود.

بانک (موجودی وجه نقد)	(۱۵۰،۰۰۰)
بدهی	(۱۵۰،۰۰۰)

ترازنامه سال مالی منتهی به ۱۳۹۰/۱۲/۲۹			
بدهی ها و سرمایه		دارایی ها	
بدهی	۲۰۰،۰۰۰	بانک	۱،۶۸۰،۰۰۰
سرمایه	۲،۰۰۰،۰۰۰	مواد اولیه	۵۰،۰۰۰
سود انباشته	۱۵۰،۰۰۰	ماشین آلات تولیدی	۵۰۰،۰۰۰
جمع بدهی و سرمایه	۲،۳۵۰،۰۰۰	بستانکاران	۱۲۰،۰۰۰
		جمع دارایی	۲،۳۵۰،۰۰۰

در طی سال ۱۳۹۰ مبلغ ۱۰۰،۰۰۰ ریال از مطالبات شرکت وصول می شود.

**بانک (موجودی وجه نقد) ۱۰۰،۰۰۰
بستانکاران (۱۰۰،۰۰۰)**

ترازنامه سال مالی منتهی به ۱۳۹۰/۱۲/۲۹			
بدهی ها و سرمایه		دارایی ها	
۲۰۰،۰۰۰	بدهی	۱،۷۸۰،۰۰۰	بانک
		۵۰،۰۰۰	مواد اولیه
۲،۰۰۰،۰۰۰	سرمایه	۵۰۰،۰۰۰	ماشین آلات تولیدی
۱۵۰،۰۰۰	سود انباشته	۲۰،۰۰۰	بستانکاران
۲،۳۵۰،۰۰۰	جمع بدهی و سرمایه	۲،۳۵۰،۰۰۰	جمع دارایی

شرکت از بانک مبلغ ۸۰۰،۰۰۰ ریال تسهیلات بلند مدت دریافت می کند.

**بدهی بلند مدت ۸۰۰،۰۰۰
بانک (موجودی وجه نقد) ۸۰۰،۰۰۰**

ترازنامه سال مالی منتهی به ۱۳۹۰/۱۲/۲۹			
بدهی ها و سرمایه		دارایی ها	
۲۰۰،۰۰۰	بدهی	۲،۵۸۰،۰۰۰	بانک
۸۰۰،۰۰۰	بدهی بلند مدت	۵۰،۰۰۰	مواد اولیه
۲،۰۰۰،۰۰۰	سرمایه	۵۰۰،۰۰۰	ماشین آلات تولیدی
۱۵۰،۰۰۰	سود انباشته	۲۰،۰۰۰	بستانکاران
۳،۱۵۰،۰۰۰	جمع بدهی و سرمایه	۳،۱۵۰،۰۰۰	جمع دارایی

دوره آمادگی آزمون اصول بازار سرمایه

ترازنامه سال مالی منتهی به ۱۳۹۰/۱۲/۲۹			
بدهی ها و سرمایه		دارایی ها	
۲۰۰,۰۰۰	بدهی	۲,۵۸۰,۰۰۰	بانک
۸۰۰,۰۰۰	بدهی بلند مدت	۵۰,۰۰۰	مواد اولیه
۲,۰۰۰,۰۰۰	سرمایه	۵۰۰,۰۰۰	ماشین آلات تولیدی
۱۵۰,۰۰۰	سود انباشته	۲۰,۰۰۰	بستانکاران
۳,۱۵۰,۰۰۰	جمع بدهی و سرمایه	۳,۱۵۰,۰۰۰	جمع دارایی

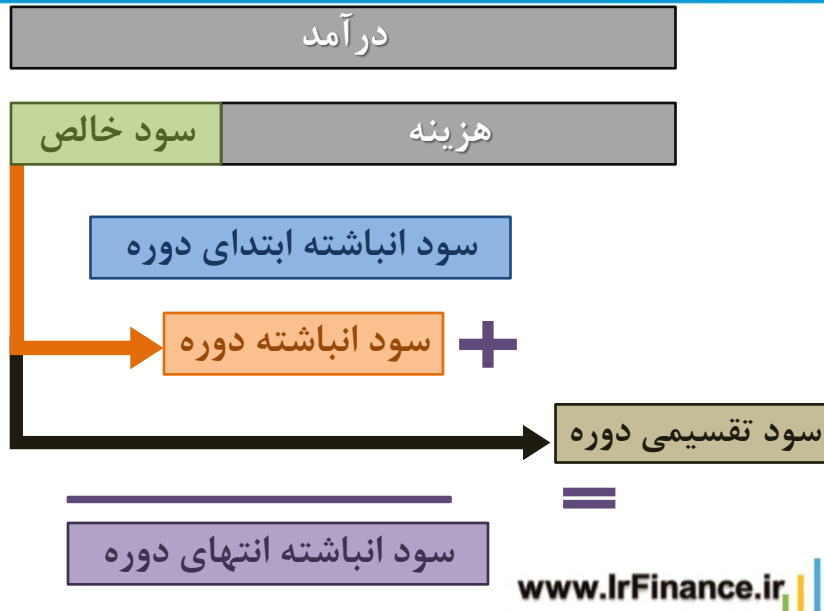
صورت سود و زیان برای سال مالی ۱۳۹۰/۱۲/۲۹	
۹۰۰,۰۰۰	درآمد(فروش)
(۷۵۰,۰۰۰)	بهای تمام شده
۱۵۰,۰۰۰	سود

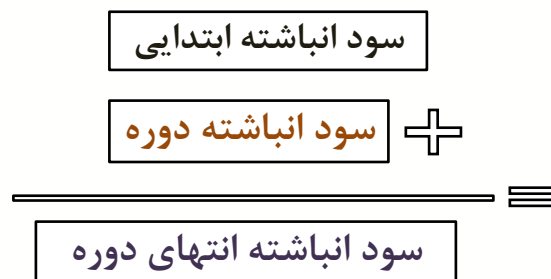
سوال

سود انباشته مبنای ارتباط صورتهای مالی

تغییرات سود انباشته در مقابل سود انباشته کل

همواره بین تغییرات و مقدار پایان دوره در صورت های مالی تمایز ایجاد کنید.

بدهکاری و بستانکاری در حسابداری

تعریف بستانکار: در حسابداری به سمت چپ هر حساب بستانکار گفته می‌شود.

تعریف بدهکار: در حسابداری به سمت راست هر حساب بدهکار گفته می‌شود.

ماهیت بدهکار: دارایی - هزینه - بهای تمام شده
ماهیت بستانکار: بدهی - سرمایه - درآمد

www.IrFinance.ir

شناسایی ماهیت حساب

دارایی

بدهی

حقوق صاحبان سهام

درآمد

هزینه

www.IrFinance.ir

شناسایی ماهیت حساب

هزینه های تعهدی	نقد (زمان پرداخت نقد)	حساب های دریافتی
موجودی کالا		حساب های پرداختی
انداخته های قانونی		استهلاک انباشته
سود انباشته		سرمایه گذاریها
مالیات بر درآمد		سرمایه پرداخت شده
پیش پرداخت ها		وجوه نقد
پیش دریافت ها		معادل وجوه نقد
ب ت ک ف ر		درآمدهای معوق
ذخیره مطالبات مشکوک	فروش	

سوال

هنگام فروش کالا چه اتفاقی می افتد؟

موجودی کالا کاهش می یابد

بهای تمام شده کالای فروش رفته شناسایی می شود

فروش شناسایی می شود

معادل تفاوت فروش و ب ت ک ف ر سود داریم

سود به حساب سرمایه می رود

وجه نقد معادل مبلغ فروش افزایش می یابد

www.IrFinance.ir

هنگام فروش کالا چه اتفاقی می افتد؟

مثال: فروش ۲۰ ریال کالا به قیمت ۲۵ ریال

ترازنامه شرکت آلفا				صورت سود و زیان	
بدهی ها و سرمایه		دارایی ها			
۳۵	۳۵	۷۵	۵۰	۲۵	درآمد (فروش)
	بدهی	۱۵	۳۵	(۲۰)	بهای تمام شده
				۵	سود
۵۰	۵۰	۲۰	۲۰		
	سرمایه				
۴۰	۳۵	۱۵	۱۵		
	سود انباشته				
۱۲۵	۱۲۰	۱۲۵	۱۲۰		
	جمع بدهی و سرمایه				

www.IrFinance.ir

صورت‌های مالی و استانداردهای حسابداری

استاندارد شماره ۱ حسابداری

هدف از تهیه صورت‌های مالی

ارائه اطلاعاتی تلخیص و طبقه بندی شده درباره وضعیت مالی، عملکرد مالی و انعطاف پذیری مالی واحد تجاری است که برای طیف گسترده‌ای از استفاده کنندگان صورت‌های مالی در اتخاذ تصمیمات اقتصادی مفید باشد.

www.IrFinance.ir

سوال

www.IrFinance.ir

استاندارد شماره ۱ حسابداری

نمونه ترازنامه استاندارد

ترازنامه	
دارایی جاری:	بدهی جاری:
موجودی نقد	حساب ها و اسناد پرداختی تجاری
حساب ها و اسناد دریافتی تجاری	سایر حساب ها و اسناد پرداختی
سایر حساب ها و اسناد دریافتی	تسهیلات مالی کوتاه مدت
موجودی کالا و مواد	پیش دریافت ها
سفارشات و پیش پرداخت ها	
دارایی های ثابت:	بدهی های غیر جاری:
دارایی ثابت مشهود	تسهیلات مالی بلند مدت
دارایی ثابت نامشهود	حقوق صاحبان سهام:
	سرمایه
	سود انباشته
جمع دارایی ها	جمع بدهی ها و حقوق صاحبان سهام

نمونه صورت سود و زیان استاندارد

صورت سود و زیان	
درآمد حاصل از فروش کالا یا خدمات	****
برگشت از فروش و تخفیفات	(****)
فروش خالص	****
بهای تمام شده کالای فروش رفته	(****)
سود ناخالص	****
هزینه های فروش، اداری و عمومی	(****)
خالص سایر درآمدها و هزینه های عملیاتی	****
سود عملیاتی	****
هزینه های مالی	(****)
خالص سایر درآمدها و هزینه های غیر عملیاتی	****
سود ناشی از فعالیت های عادی قبل از مالیات	****
مالیات سود فعالیت های عادی	(****)
سود خالص	****

استاندارد شماره ۱ حسابداری

www.IrFinance.ir

صورت جریان وجوه نقد استاندارد

اقلام مندرج در صورت جریان وجوه نقد

فعالیت های عملیاتی

بازده سرمایه گذاری ها و سود پرداختی بابت تأمین مالی

مالیات بر درآمد

فعالیت های سرمایه گذاری

فعالیت های تأمین مالی

استاندارد شماره ۱ حسابداری

www.IrFinance.ir

صورت جریان وجوه نقد استاندارد

فعالیت های عملیاتی:

فعالیت های اصلی و مستمر مولد درآمد عملیاتی واحد تجاری

بازده سرمایه گذاری ها:

تحصیل یا واگذاری سرمایه گذاری کوتاه مدت و بلندمدت، دارایی ثابت و نیز پرداخت و وصول تسهیلات اعطایی به اشخاص مستقل از واحد تجاری

فعالیت های تأمین مالی:

فعالیت هایی که منجر به تغییرات در میزان و ترکیب سرمایه و استقراض های واحد تجاری گردد.

استاندارد شماره ۱ حسابداری

www.IrFinance.ir

صورت سود و زیان جامع

کل درآمدها و هزینه های شناسایی شده طی دوره را که قابل انتساب به صاحبان سرمایه است، به تفکیک اجزای تشکیل دهنده آنها نشان می دهد.

هدف از صورت سود و زیان جامع:

ارائه کلیه درآمدها و هزینه های شناسایی شده طی یک دوره مالی می باشد. تمرکز اصلی صورت سود و زیان دوره بر هزینه های عملیاتی است.

صورت سود و زیان جامع موارد زیر را شامل می شود:

- سود یا زیان خالص دوره طبق صورت سود و زیان
- سایر درآمدها و هزینه های شناسایی شده به تفکیک
- تعدیلات سنوات (تغییر رویه، اصلاح اشتباه)

استاندارد شماره ۱ حسابداری

www.IrFinance.ir

سوال

www.IrFinance.ir

پیوست

استاندارد حسابداری شماره ۱ - نحوه ارائه صورت‌های مالی

شرکت سهامی عام نمونه

ترازنامه

در تاریخ ۲۹ اسفند ماه ۱۳۰۲

پایان ۱۳۰۱/۱۲/۲۹		پایان ۱۳۰۲/۱۲/۲۹		پایان ۱۳۰۳/۱۲/۲۹		توضیحات
میلیون ریال	میلیون ریال	میلیون ریال	میلیون ریال	میلیون ریال	میلیون ریال	
						داراییهای جاری:
.....	موجودی نقد
.....	سرمایه‌گذاران کوتاه‌مدت
.....	حسابها و اسناد دریافتی تجاری
.....	سایر حسابها و اسناد دریافتی
.....	موجودی مواد و کالا
.....	سفرهاست و پیش‌پرداختها
.....	جمع داراییهای جاری
						داراییهای غیر جاری:
.....	داراییهای ثابت مشهود
.....	داراییهای نامشهود
.....	سرمایه‌گذاران بلندمدت
.....	سایر داراییها
						جمع داراییهای غیر جاری
						جمع داراییها
						بدهیهای جاری:
.....	حسابها و اسناد پرداختی تجاری
.....	سایر حسابها و اسناد پرداختی
.....	پیش‌پرداختها
.....	ذخیره مالیات
.....	سود سهام پرداختی
.....	تسهیلات مالی دریافتی
.....	جمع بدهیهای جاری
						بدهیهای غیر جاری:
.....	حسابها و اسناد پرداختی بلندمدت
.....	تسهیلات مالی دریافتی بلندمدت
.....	ذخیره مزایای پایان خدمت کارکنان
.....	جمع بدهیهای غیر جاری
						جمع بدهیهای غیر جاری
						سرمایه (xx) سهم xxx ریالی تمام پرداخت شده)
.....	انذوخته قانونی
.....	سایر انذوخته‌ها
.....	سود (زیان) انباشته
.....	جمع حقوق صاحبان سهام
.....	جمع بدهیها و حقوق صاحبان سهام

یادداشت‌های توضیحی ... B ... مندرج در صفحات ... B ... جزء این‌فک صورت‌های مالی است.

www.IrFinance.ir

شرکت سهامی عام نمونه

صورت سود و زیان

برای سال مالی منتهی به ۲۹ اسفندماه ۱۳۰۲

پایان ۱۳۰۱	پایان ۱۳۰۲	پایان ۱۳۰۳
میلیون ریال	میلیون ریال	میلیون ریال
فروش خالص / درآمد حاصل از ارائه خدمات		
.....
کسر می‌شود:		
بهای تمام‌شده کالای فروش‌رفته / خدمات ارائه‌شده		
.....
سود (زیان) ناخالص		
.....
کسر می‌شود:		
هزینه‌های فروش، اداری و عمومی		
.....
خالص سایر درآمدها و هزینه‌های عملیاتی		
.....
سود (زیان) عملیاتی		
.....
اضافه (کسر) می‌شود:		
هزینه‌های مالی		
.....
خالص سایر درآمدها و هزینه‌های غیرعملیاتی		
.....
سود (زیان) قبل از مالیات		
.....
مالیات بر درآمد		
.....
سود (زیان) خالص		
مگرش حساب سود (زیان) انباشته		
.....
سود (زیان) خالص		
.....
سود (زیان) انباشته در ابتدای سال		
.....
تعدیلات سنواتی		
.....
سود (زیان) انباشته در ابتدای سال - تعدیل شده		
.....
سود قابل تخصیص		
.....
تخصیص سود:		
انذوخته قانونی		
.....
سایر انذوخته‌ها		
.....
سود سهام پرداختی		
.....
سود (زیان) انباشته در پایان سال		

یادداشتهای توضیحی صورتهای مالی

برای توضیح صورتهای مالی خلاصه استفاده می شود.

اطلاعات زیر باید در یادداشتهای توضیحی افشا شود:

- تصریح بر اینکه استاندارد حسابداری رعایت شده است.
- رویه های حسابداری اعمال شده در خصوص معاملات مهم
- مواردی که افشای آن بر اساس استاندارد الزام شده است.

یادداشت های توضیحی جزء لاینفک صورتهای مالی می باشند.

استاندارد شماره ۱ حسابداری

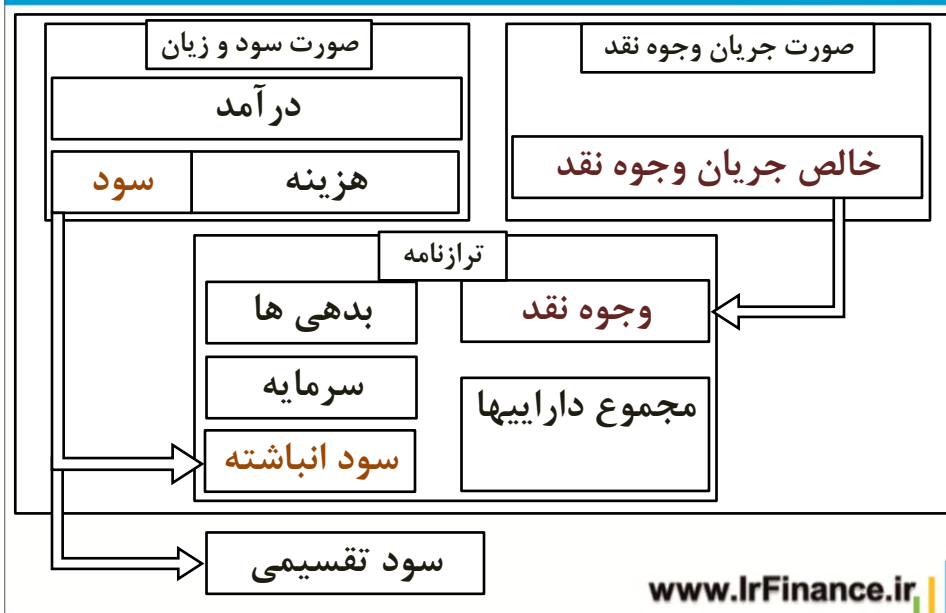
www.IrFinance.ir

سوال

www.IrFinance.ir

ارتباط بین صورت های مالی

حسابرسی صورتهای مالی

حسابرسی صورتهای مالی شرکت سهامی صورتهای مالی حسابرسی شده برای انجام امور مالیاتی و رعایت الزامات افشای اطلاعات مالی سازمان بورس اوراق بهادار ارائه نمایند. حسابرس باید درباره اینکه آیا صورتهای مالی، از تمام جنبه‌های بااهمیت، طبق استانداردهای حسابداری، به نحو مطلوب تهیه شده است یا خیر، اظهار نظر کند.

اظهار نظر حسابرس:

مقبول
مشروط
مردود

- بیان واقعیات صورتهای مالی
- دامنه رسیدگی صورتهای مالی
- اظهار نظر نهایی

اظهار نظر حسابرس در مورد عاری بودن یا نبودن صورتهای مالی از تحریفهای بااهمیت ناشی از تقلب یا اشتباه، و کسب اطمینان معقول است.

سوال

www.IrFinance.ir

سایر منابع اطلاعاتی برای تجزیه و تحلیل صورت مالی

- گزارش های میان دوره ای سه، شش و نه ماهه
- پیش بینی های سالانه و سه، شش و نه ماهه براساس عملکرد واقعی
- تحلیل های سایر تحلیلگران و اخبار و گزارش پیرامون شرکت
- شرایط فعلی اقتصاد، صنعت و پیش بینی روند آتی آن
- گزارش هیئت مدیره به مجمع

www.IrFinance.ir

چارچوب کلی تجزیه تحلیل صورتهای مالی

سوال: کدامیک از گزینه های زیر معادله اصلی حسابداری را نشان نمی دهد؟

حقوق صاحبان سهام = بدهی ها - دارایی ها

سود انباشته پایان دوره = دارایی ها - سرمایه پرداخت شده - بدهی ها

دارایی ها = بدهی ها + سرمایه پرداخت شده + سود انباشته ابتدای دوره + درآمد - هزینه - سود تقسیمی

نکته: بیان های متفاوت از معادله اساسی حسابداری

www.IrFinance.ir

بخش دوم

درک صورت سود و زیان

مفاهیم و عناصر تشکیل دهنده صورت سود و زیان

طبقه بندی هزینه ها براساس استاندارد حسابداری

شناسایی درآمد به روش تعهدی

تمایز انواع سود در صورت سود و زیان

EBIT, EBT, EAT, EBITDA, NI

www.IrFinance.ir

شناسایی درآمد و هزینه

اصول شناسایی درآمد

براساس انتقال وجه نقد نیست و براساس یک سری معیارها و ضوابط است. شناخت درآمد متضمن ملاحظه این امر است که آیا شواهد کافی مبنی بر وقوع یک افزایش در خالص دارایی ها (حقوق صاحبان سهام) قبل از دوره مورد گزارش وجود دارد یا خیر. مابه ازای دریافتی قبل از انجام کار درآمد محسوب نمی شود. زیرا تا زمانی که کار انجام نشود افزایش ناشی از پیش دریافت با افزایشی مساوی در بدهی ها خنثی می شود.

www.IrFinance.ir

شناسایی درآمد و هزینه

هزینه

هزینه مقادیر پولی است که برای ایجاد درآمد واقع می شوند. هزینه ها شامل بهای تمام شده کالای فروش رفته، هزینه های عملیاتی، هزینه بهره و مالیات می باشد. هزینه ها براساس ماهیت یا عملیات تقسیم بندی می شوند.

تطابق هزینه ها و درآمدها

www.IrFinance.ir

سوال

www.IrFinance.ir

حسابداری تعهدی

شناخت درآمد متضمن ملاحظه این امر است که آیا شواهد کافی مبنی بر وقوع یک افزایش درخالص داراییها (یعنی حقوق صاحبان سرمایه) قبل از پایان دوره مورد گزارش وجود دارد یا خیر.

ماهه ازای دریافتی قبل از انجام کار منجر به شناخت درآمد نمی‌گردد زیرا تا زمانی که کار انجام نشود، افزایش در داراییها ناشی از پیش‌دریافت با افزایشی مساوی در بدهیها ختنی می‌گردد. به‌طور مثال، حق اشتراک سالانه یک مجله ماهانه که در آغاز دوره اشتراک دریافت می‌شود تا زمانی که مجله تولید و ارسال نشود (یعنی تا زمانی که واحد تجاری یک بدهی به شکل تعهد ایفا نشده مبنی بر تحویل مجله یا برگشت وجه دریافتی دارد)، به عنوان درآمد شناسایی نمی‌شود.

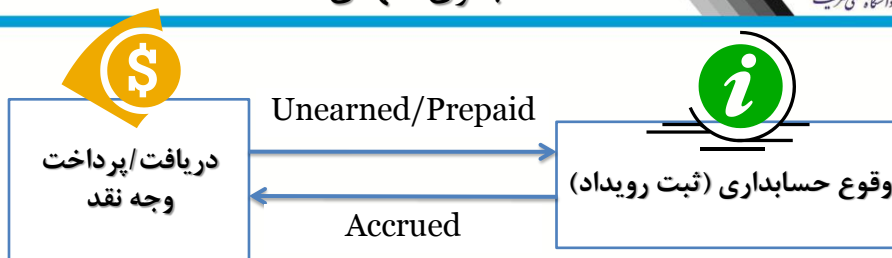
www.IrFinance.ir

حسابداری تعهدی

شناخت هزینه متضمن ملاحظه این امر است که آیا شواهد کافی مبنی بر وقوع کاهش در حقوق صاحبان سرمایه قبل از پایان دوره مورد گزارش وجود دارد یا خیر. اعمال احتیاط موجب می‌گردد که برای شناخت هزینه در مقایسه با شناخت درآمد، به شواهد وقوع و میزان اتکا پذیری اندازه‌گیری کمتری نیاز باشد. لازم است ارزیابی محتاطانه‌ای از شواهد مربوط به کاهش ارزش داراییها انجام شود. هرگاه علایمی دال بر کاهش ارزش مشاهده شود، یک بررسی جامع ضرورت می‌یابد. اگر ارزش یک دارایی کاهش یافته باشد، شناسایی تغییر در مبلغ ثبت شده دارایی که منجر به شناسایی یک هزینه می‌شود، ضرورت می‌یابد. با این حال، همان طور که در فصل دوم ذکر شد، اعمال احتیاط، حذف داراییها یا درآمدها را در مواردی که شواهد کافی مبنی بر وقوع و اتکا پذیری اندازه‌گیری وجود دارد و شناسایی بدهیها یا هزینه‌ها را هنگامی که شواهد موصوف وجود ندارد، مجاز نمی‌شمرد. در غیر این صورت، داراییها و درآمدها عمده‌تر از واقع و بدهیها و هزینه‌ها عمده‌تر از واقع نمایش می‌یابد.

حسابداری تعهدی

درآمد هنگامی که کسب شود.

هزینه هنگامی که شناسایی شود.

Accrued Expense = هزینه تحقق یافته و پرداخت نشده

Accrued Income = درآمد تعهد شده (تحقق یافته و پرداخت نشده)

Unearned Revenue = درآمد کسب نشده (پیش دریافت)

Prepaid Expense = پیش پرداخت هزینه

حسابداری مبنای تعهدی

به استثنای اطلاعات مربوط به جریانهای نقدی، واحد تجاری باید صورتهای مالی خود را بر مبنای تعهدی تهیه کند.

در مبنای تعهدی، معاملات و سایر رویدادها در زمان وقوع (و نه در زمان دریافت یا پرداخت وجه نقد) شناسایی و در اسناد و مدارک حسابداری ثبت می شود و در صورتهای مالی دوره های مربوط انعکاس می یابد. بسیاری از هزینه ها بر مبنای رابطه مستقیم مخارج تحمل شده با درآمدهای تحصیل شده در صورت سود و زیان شناسایی می شود (تطابق هزینه و درآمد). در هر صورت، کاربرد مفهوم تطابق، شناخت اقلامی را در ترازنامه که با تعریف داراییها یا بدهیها انطباق ندارد، مجاز نمی شمرد.

www.IrFinance.ir

مثالهای شناسایی درآمد و هزینه

کالایی را به قیمت ۱۰۰ ریال می فروشیم (تحويل می دهیم) و مبلغی بابت آن دریافت نمی کنیم.

درآمد معوق (تعهدی)

تعهد می کنیم کالایی را به قیمت ۱۰۰ ریال تحويل می دهیم و مبلغی ۱۰۰ ریال بابت آن دریافت می کنیم.

پیش دریافت

مبلغ ۱۰۰ ریال بابت اجاره سالانه ساختمان اداری شرکت می پردازیم.

پیش پرداخت

مبلغ ۱۰۰ ریال هزینه حقوق معوق کارکنان داریم که هنوز پرداخت نشده است.

هزینه معوق (تعهدی)

حسابداری پیمان های بلند مدت

تاریخ شروع و اتمام پروژه در سالهای مالی متفاوت است. وقوع هزینه طی دوره های مختلف است و شناسایی درآمد بسیار مهم است. هرگاه بتوان ماحصل یک پیمان بلند مدت را به گونه ای قابل اتکا برآورد کرد، باید سهم مناسبی از درآمد و مخارج کل پیمان به عنوان درآمد و هزینه شناسایی شود.

استاندارد شماره ۹ حسابداری

www.IrFinance.ir

حسابداری پیمان های بلند مدت

روش درصد تکمیل پیمان: درآمد پیمان با مخارج تحمل شده جهت نیل به آن میزان از تکمیل تطابق داده می شود و در نتیجه درآمد، هزینه و سود یا زیان کار انجام شده در صورت سود و زیان انعکاس می یابد.

مثال: یک قرارداد ۳ساله با مبلغ ۱۰ میلیارد تومان منعقد می گردد. جدول زیر پیش بینی مخارج این پروژه را نشان می دهد. درآمد، هزینه و سود منعکس شده در صورت های مالی شرکت پیمانکار را در سالهای اول تا سوم محاسبه نمایید. (فرض نمایید که اعداد درآمد و هزینه به طرز قابل اتکایی برآورد شده اند.)

سال	۱	۲	۳	مجموع
هزینه (میلیارد تومان)	۴	۲	۲	۸

سال	۱	۲	۳	مجموع
درصد پیشرفت پروژه در سال	۵۰٪	۲۵٪	۲۵٪	۱۰۰٪

حسابداری پیمان های بلند مدت

مثال:

سال	۱	۲	۳	مجموع
هزینه (میلیارد تومان)	۴	۲	۲	۸

سال	۱	۲	۳	مجموع
درصد پیشرفت پروژه در سال	٪۵۰	٪۲۵	٪۲۵	٪۱۰۰

حال درآمد، هزینه و سود را با ضرب درصد پیشرفت در مبلغ کل بدست آورد:

سال	۱	۲	۳	مجموع
درآمد (میلیارد تومان)	۵	۲.۵	۲.۵	۱۰
هزینه (میلیارد تومان)	۴	۲	۲	۸
سود (میلیارد ریال)	۱	۰.۵	۰.۵	۲

استاندارد شماره ۹ حسابداری

www.IrFinance.ir

حسابداری پیمان های بلند مدت

- هرگاه ماحصل یک پیمان بلندمدت را نتوان به گونه ای قابل اتکا برآورد کرد:
- درآمد باید تا میزان مخارج تحمل شده ای که احتمال بازیافت آن وجود دارد شناسایی شود.
 - مخارج باید در دوره وقوع به عنوان هزینه شناسایی شود.

استاندارد شماره ۹ حسابداری

www.IrFinance.ir

حسابداری پیمان های بلند مدت

استاندارد شماره ۹ حسابداری

مثال: یک قرارداد ۳ساله با مبلغ ۱۰ میلیارد تومان منعقد می گردد. جدول زیر پیش بینی مخارج این پروژه را نشان می دهد. درآمد، هزینه و سود منعکس شده در صورت های مالی شرکت پیمانکار را در سالهای اول تا سوم محاسبه نماید. (فرض نمایید که اعداد درآمد و هزینه را نمی توان به طرز قابل اتکایی برآورد نمود ولی می دانیم مخارج قابل بازیافت هستند).

سال	۱	۲	۳	مجموع
هزینه (میلیارد تومان)	۴	۲	۲	۸

به منظور اجتناب از شناسایی سودهای موهومی و رعایت اصل محافظه کاری، در هر سال به میزان هزینه، درآمد شناسایی می کنیم.

سال	۱	۲	۳	مجموع
درآمد (میلیارد تومان)	۴	۲	۴	۱۰
هزینه (میلیارد تومان)	۴	۲	۲	۸
سود (میلیارد ریال)	۰	۰	۲	۲

معاملات پایاپای

به معاملاتی اطلاق می شود که در آن، طرفین به جای پرداخت پول، محصولات خود را مبادله می کنند.

مثال: دو شرکت الف و ب را در نظر بگیرید که درآمد اصلی خود را از تبلیغات اینترنتی بدست می آورند. این دو شرکت تعهد می نمایند که یکدیگر را در سایت های خود اصلاح نمایند. تجربه نشان داده است این دو شرکت در یکسال حداکثر ۱۵ میلیون تومان درآمد کسب کنند. این دو شرکت به ترتیب معادل ۹۰ میلیون درآمد و ۹۰ میلیون هزینه شناسایی می کنند. این اشتباه است. زیرا تجربه چیز دیگری است.

معاملات پایاپای شرکتهای با نفوذ بالا و هم بسته ثبت نمی شود.

سوال

www.IrFinance.ir

گزارشگری خالص و ناخالص درآمدها

شرکت صرافی نیکان که فعالیت اصلی آن خرید و فروش ارز می باشد. این شرکت از سایر صرافی ها ارز را به قیمت ۲،۱۰۰ تومان خریده و به قیمت ۲،۱۵۰ تومان می فروشد. دو سبک حسابداری برای این شناسایی درآمد وجود دارد.

50	درآمد
0	هزینه
50	سود

گزارشگری خالص درآمد

۲،۱۵۰	درآمد
۲،۱۰۰	هزینه
50	سود

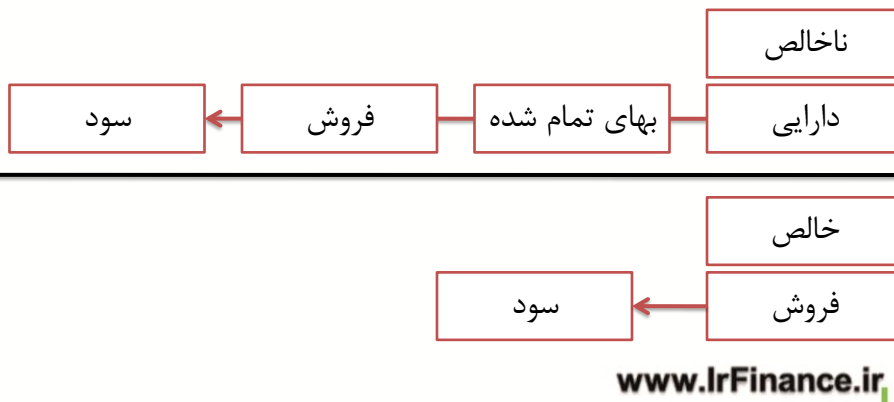
گزارشگری ناخالص درآمد

www.IrFinance.ir

گزارشگری خالص و ناخالص درآمدها

- برای انتخاب روش ثبت درآمد و هزینه از قانون زیر تبعیت می کنیم:
- آیا شرکت اختیار قیمت گذاری دارد؟ (قیمت دلار را تعیین می کند)
 - آیا اعتبار شرکت مزبور در خطر است؟
 - آیا ریسک انبارداری با شرکت است؟

انواع سود در صورت سود و زیان

۱۰۰,۰۰۰	درآمد	به صورت سود و زیان زیر توجه کنید:
۷۰,۰۰۰	بهای تمام شده کالای فروش رفته	
۱۰,۰۰۰	هزینه استهلاک مشهود و نامشهود	
۵,۰۰۰	هزینه اداری، عمومی و فروش	
۳,۰۰۰	هزینه های مالی	
۲,۰۰۰	مالیات	

(GROSS PROFIT) سود ناخالص = درآمد - بهای تمام شده کالای فروش

(EBIT) سود عملیاتی (قبل از کسر بهره و مالیات) = سود ناخالص - هزینه اداری، عمومی و

(EAT or NI) سود خالص = سود عملیاتی - بهره - مالیات

(EBITDA) سود قبل از بهره و مالیات و استهلاک مشهود و نامشهود = سود خالص + بهره + مالیات + استهلاک های مشهود و نامشهود

انواع سود در صورت سود و زیان

۱۰۰,۰۰۰	درآمد	به صورت سود و زیان زیر توجه کنید:
۷۰,۰۰۰	بهای تمام شده کالای فروش رفته	
۱۰,۰۰۰	هزینه استهلاک مشهود و نامشهود	
۵,۰۰۰	هزینه اداری، عمومی و فروش	
۳,۰۰۰	هزینه های مالی	
۲,۰۰۰	مالیات	
۳۰,۰۰۰ = سود ناخالص (GROSS PROFIT)		
۲۵,۰۰۰ = سود عملیاتی (EBIT) (قبل از کسر بهره و مالیات)		
۲۰,۰۰۰ = سود خالص (EAT or NI)		
۳۵,۰۰۰ = سود قبل از بهره و مالیات و استهلاک مشهود و نامشهود (EBITDA)		

سوال

مثال مهم

شرکت راد اطلاعات زیر را برای فروش محصولات خود در سال ۱۳۸۸ گزارش کرده است:

۱,۰۰۰,۰۰۰	درآمد
۱۰۰,۰۰۰	برگشت کالای فروش رفته
۸۰۰,۰۰۰	وجه نقد دریافتی
۷۰۰,۰۰۰	بهای تمام شده کالای فروش رفته

بر مبنای حسابداری تعهدی مقدار فروش خالص برای گزارش در صورت سود و زیان چقدر است؟

پاسخ: ۹۰۰,۰۰۰

www.IrFinance.ir

تقسیم سود هر سهم و سود تقسیمی

فرض کنید شرکت زیر دارای ۱۰۰۰ سهم به ارزش اسمی هر سهم ۱۰۰ ریال است.

۱۰۰,۰۰۰	درآمد
۷۰,۰۰۰	بهای تمام شده کالای فروش رفته
۱۰,۰۰۰	هزینه استهلاک مشهود و نامشهود
۵,۰۰۰	هزینه اداری، عمومی و فروش
۳,۰۰۰	هزینه های مالی
۲,۰۰۰	مالیات
۱۰,۰۰۰	سود خالص

به هر یک سهم این شرکت چقدر سود تعلق دارد؟
 فرض کنید به مبلغ ۷,۰۰۰ ریال از سود خالص به صاحبان سهام شرکت پرداخت می شود.

به هر یک سهم ای شرکت چقدر سود پرداخت می شود؟

www.IrFinance.ir

سوال

www.IrFinance.ir

بخش سوم درک ترازنامه

مفاهیم و عناصر تشکیل دهنده ترازنامه

طبقه بندی اقلام براساس استاندارد حسابداری

تمایزات بدهی جاری و بلندمدت

بهای تمام شده تاریخی و ارزش منصفانه

حسابداری تعهدی در ترازنامه

www.IrFinance.ir

تعریف اقلام مهم تر از نامه

دارایی:

عبارتست از حقوق نسبت به منافع آتی یا سایر راه های دستیابی مشروع به آن منافع که در نتیجه معاملات یا سایر رویدادهای گذشته به منترل واحد تجاری درآمده است.

بدهی:

عبارتست از تعهد انتقال منافع اقتصادی توسط واحد تجاری ناشی از معاملات یا سایر رویدادهای گذشته.

حقوق صاحبان سهام (دارایی خالص):

عبارتست از حاصل تفاضل مجموع بدهی های واحد تجاری از مجموع دارایی های آن.

www.IrFinance.ir

ترتیب نگارش حساب ها

در بخش دارایی ها، حساب ها به ترتیب سرعت نقد شدن به وجه نقد مرتب می شوند.

در گزارش دهی صورت های مالی، دارایی ها و بدهی ها به دو نوع جاری (کوتاه مدت) و غیر جاری (بلندمدت) تقسیم می شود.

www.IrFinance.ir

نظام های اندازه گیری

بهای تمام شده تاریخی:
 دارایی و بدهی ها به ارزش زمان تحصیل اندازه گیری می شود و این ارزش معمولاً بهای تحصیل است. بدین ترتیب و خاصیت مهم دارد:

- مبتنی بودن آن بر معاملات است.
- بیانگر ارزش جاری در زمان تحصیل است.

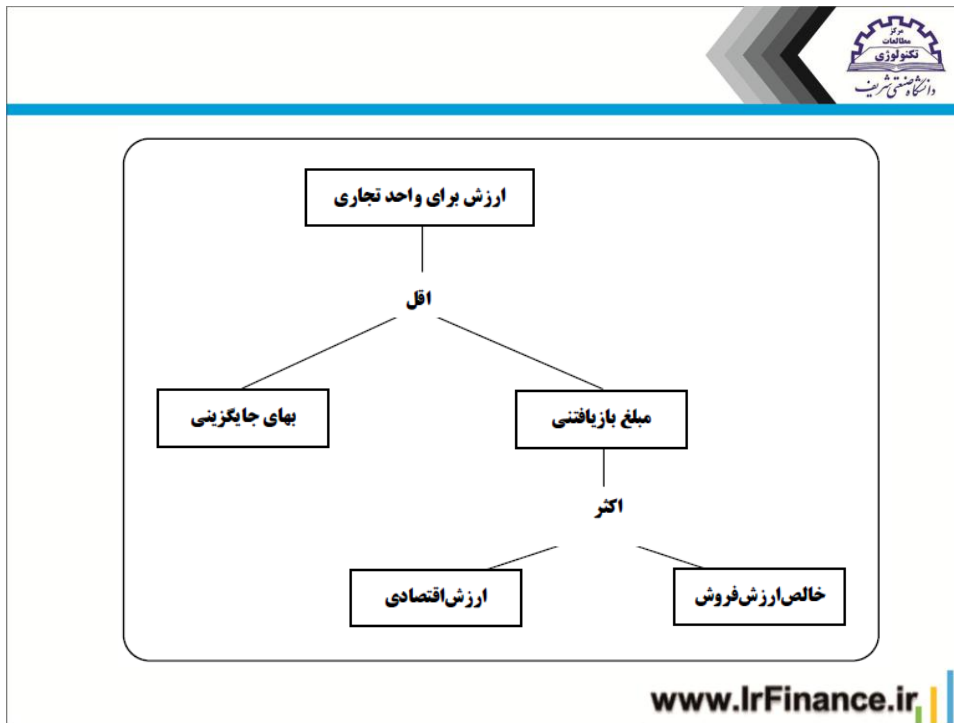
ارزش جاری:
 دارایی و بدهی ها به طور منظم تجدید ارزیابی می شود تا تغییرات در ارزش آن ها هم زمان با وقوع و نه صرفاً هنگام تحقق ثبت شود.

www.IrFinance.ir

سوال

www.IrFinance.ir

تمایز دارایی جاری و دارایی ثابت

- دارایی جاری شامل وجه نقد و سایر دارایی هایی است که انتظار می رود در طی یک دوره مالی یا چرخه تجاری هر کدام بیشتر است به نقد تبدیل شده یا به مصرف برسند.
- چرخه عملیاتی (تجاری) مدت زمانی است که برای تولید یا خرید موجودی، فروش محصول، و جمع آوری وجه نقد لازم است.
- دارایی ثابت هرآنچه که دارایی جاری نباشد دارایی ثابت است. دارایی های ثابت اطلاعات مناسبی پیرامون فعالیت های سرمایه گذاری شرکت که از فعالیت های زیربنایی تا فعالیت های عملیاتی را شامل می شود.

تمایز بدهی جاری و بدهی بلندمدت

بدهی جاری تعهداتی است که طی یک دوره مالی یا یک چرخه تجاری هرکدام بیشتر باشد باید پرداخت شود. به طور خاص اگر بدهی هر یک از معیارهای زیر را داشته باشد به عنوان جاری تلقی می شود:

- تسویه حساب بدهی طی یک چرخه تجاری عادی رخ می دهد.
- تسویه حساب طی یک دوره مالی رخ می دهد.
- به منظور امور معامله گری نگهداری می شود.

بدهی های بلندمدت هر نوع بدهی است که معیارهای بدهی کوتاه مدت را نداشته باشد. بدهی بلند مدت اطلاعات مناسبی از تأمین مالی بلند مدت شرکت ارائه می کند.

www.IrFinance.ir

طبقه بندی اوراق بهادار قابل معامله

سرمایه گذاری بلندمدت : به طبقه ای از سرمایه گذاریها گفته می شود که به قصد استفاده مستمر در فعالیتهای واحد تجاری نگهداری شود. یک سرمایه گذاری هنگامی به عنوان دارایی غیرجاری طبقه بندی می شود که قصد نگهداری آن برای مدت طولانی به وضوح قابل اثبات باشد یا توانایی واگذاری آن توسط سرمایه گذار مشمول محدودیتهایی باشد.

www.IrFinance.ir

طبقه بندی اوراق بهادار قابل معامله

• سرمایه گذاری جاری : به طبقه ای از سرمایه گذاریها گفته می شود که سرمایه گذاری بلندمدت نباشد.

• سرمایه گذاری سریع معامله در بازار : نوعی سرمایه گذاری است که برای آن بازار فعالی که آزاد و در دسترس است وجود دارد به طوری که از طریق آن بتوان به ارزش بازار یا شاخصی قابل اتکا که محاسبه ارزش بازار را امکان پذیر سازد، دست یافت.

www.IrFinance.ir

سوال

www.IrFinance.ir

سرمایه گذاری سریع معامله

تعریف سرمایه گذاری سریع معامله در بازار، دربرگیرنده دو شرط اصلی است.

- اول وجود بازاری فعال که آزاد و قابل دسترس باشد.
- دوم اینکه قیمت‌های معاملاتی در چنین بازاری معلوم باشد و علنی اعلام شود.

در عمل مفهوم عبارت "سریع معامله در بازار" ممکن است برای واحدهای تجاری مختلف یکسان نباشد. بنابراین یک سرمایه گذاری که هنگام نگهداری توسط برخی مؤسسات خدمات مالی خاص، سریع معامله در بازار تلقی شود، ممکن است برای دیگر واحدهای تجاری این چنین نباشد.

www.IrFinance.ir

مثال مهم

کدامیک از عبارات زیر در مورد تجزیه تحلیل ترازنامه درست است؟

ارزش شرکت در ترازنامه به بهای تمام شده منهای استهلاک گزارش می شود.

حقوق صاحبان سهام برابر است با ارزش ذاتی شرکت.

ترازنامه می تواند برای ارزیابی و محاسبه ساختار سرمایه شرکت استفاده شود.

www.IrFinance.ir

سوال

www.IrFinance.ir

بخش چهارم
درک صورت جریان وجوه نقد

تفسیر و تحلیل استاندارد شماره ۲ حسابداری

تعریف نقد، شبه نقد و معادل نقد

جریانات نقد عملیات، سرمایه گذاری و تأمین مالی

طبقه بندی جریانات نقدی ورودی و خروجی

تحلیل رابطه بین سود و جریان نقد

www.IrFinance.ir

تعاریف و مفاهیم اساسی

• صورت جریان وجوه نقد:

صورت مالی است که منابع و مصارف وجوه نقد را مشخص می کند.
 (حسابداری مبنای تعهدی و حسابداری بر مبنای نقد تفاوت سود و جریان نقدی)

• وجه نقد:

عبارتست از موجودی نقد و سپردههای دیداری نزد بانکها و مؤسسات مالی اعم از ریالی و ارزی به کسر اضافه برداشتهایی که بدون اطلاع قبلی مورد مطالبه قرار میگیرد.

• جریان وجه نقد :

عبارت است از افزایش یا کاهش در مبلغ وجه نقد ناشی از معاملات با اشخاص حقیقی یا حقوقی مستقل از شخصیت حقوقی واحد تجاری و ناشی از سایر رویدادها.

استاندارد شماره ۲ حسابداری

www.IrFinance.ir

تعاریف و مفاهیم اساسی

• فعالیتهای عملیاتی :

عبارت از فعالیتهای اصلی و مستمر مولد درآمد عملیاتی واحد تجاری است.

• فعالیتهای سرمایه گذاری :

عبارت است از تحصیل یا واگذاری سرمایه گذاریهای کوتاهمدت و بلندمدت، داراییهای ثابت مشهود و داراییهای نامشهود و نیز پرداخت و وصول تسهیلات اعطایی به اشخاص مستقل از واحد تجاری غیر از کارکنان .

• فعالیتهای تأمین مالی:

عبارت از فعالیتهایی است که منجر به تغییرات در میزان و ترکیب سرمایه و استقراضهای واحد تجاری (بجز اضافه برداشتهای منظور شده در محاسبه وجه نقد)، گردد.

استاندارد شماره ۲ حسابداری

www.IrFinance.ir

سوال

www.IrFinance.ir

طبقه‌بندی جریانهای نقدی و نحوه ارائه صورت جریان وجوه نقد

صورت جریان وجوه نقد باید منعکس کننده جریانهای نقدی طی دوره تحت سرفصلهای اصلی زیر باشد:

- فعالیتهای عملیاتی،
- بازده سرمایه‌گذاریها و سود پرداختی بابت تأمین مالی،
- مالیات بر درآمد،
- فعالیتهای سرمایه‌گذاری،
- فعالیتهای تأمین مالی.

در ارائه جریانهای نقدی، رعایت ترتیب سرفصلها به شرح بالا و نیز ارائه جمع جریانهای نقدی منعکس شده در هر سرفصل و جمع کل جریانهای نقدی قبل از سرفصل فعالیتهای تأمین مالی ضرورت دارد.

www.IrFinance.ir

نحوه ارائه صورت جریان وجوه نقد

• جریانهای وجه نقد ناشی از فعالیتهای عملیاتی:

شامل جریانهای نقدی ورودی و خروجی ناشی از فعالیتهای عملیاتی و نیز آن دسته از جریانهای نقدی است که ماهیتاً به طور مستقیم قابل ارتباط با سایر طبقات جریانهای نقدی صورت جریان وجوه نقد نباشد.

• فعالیتهای عملیاتی:

عبارت از فعالیتهای اصلی مولد درآمد عملیاتی واحد تجاری است. فعالیتهای مزبور متضمن تولید و فروش کالا و ارائه خدمات است و هزینهها و درآمدهای مرتبط با آن در تعیین سود یا زیان عملیاتی در صورت سود و زیان منظور می شود. جریانهای نقدی ناشی از فعالیتهای عملیاتی اساساً دربرگیرنده جریانهای ورودی و خروجی نقدی مرتبط با فعالیتهای مزبور است.

استاندارد شماره ۲ حسابداری

www.IrFinance.ir

نحوه ارائه صورت جریان وجوه نقد

مثالهایی از جریانهای نقدی ناشی از فعالیتهای عملیاتی به شرح زیر است:

- دریافتهای نقدی حاصل از فروش کالا و ارائه خدمات.
- دریافتهای نقدی حاصل از حق امتیاز، حق الزحمه، کارمزد و سایر درآمدهای عملیاتی.
- پرداختهای نقدی به فروشندگان کالا و خدمات.
- پرداختهای نقدی به کارکنان واحد تجاری یا از جانب آنها.
- دریافتها و پرداختهای نقدی یک شرکت بیمه بابت حق بیمهها، خسارات، مستمریها و سایر پرداختهای بیمه‌ای.
- دریافتها و پرداختهای مرتبط با قراردادهای منعقد شده با اهداف تجاری و عملیاتی.
- پرداختهای نقدی بابت مزایای پایان خدمت کارکنان و هزینه سازماندهی مجدد.

استاندارد شماره ۲ حسابداری

www.IrFinance.ir

سوال

www.IrFinance.ir

بازده سرمایه‌گذاریها و سود پرداختی بابت تأمین مالی

به موجب این استاندارد، ارائه خالص جریان نقدی ناشی از فعالیتهای عملیاتی نباید تحت تأثیر ساختار سرمایه واحد تجاری قرار گیرد و بدین ترتیب پرداختهای مرتبط با سود و کارمزد تأمین مالی باید جداگانه نشان داده شود و نیز نحوه ارائه صورت جریان وجوه نقد باید تا حد امکان با سایر صورتهای مالی اساسی از جمله صورت سود و زیان هماهنگی داشته باشد. براین اساس، به استثنای مورد مندرج در بند ۳۰، کلیه مبالغ دریافتی و پرداختی در رابطه با سود سهام، درآمد سرمایه‌گذاری و سود و کارمزد تأمین مالی معمولاً در سرفصل جداگانه‌ای با عنوان "بازده سرمایه‌گذاریها و سود پرداختی بابت تأمین مالی" طبقه‌بندی می‌شود.

استاندارد شماره ۲ حسابداری

www.IrFinance.ir

بازده سرمایه‌گذاریها و سود پرداختی بابت تأمین مالی

بازده سرمایه‌گذاریها و سود پرداختی بابت تأمین مالی دربرگیرنده دریافت‌های حاصل از مالکیت سرمایه‌گذاریها و سود دریافتی از بابت سپرده‌های سرمایه‌گذاری بلندمدت و کوتاه‌مدت بانکی و نیز پرداخت‌های انجام شده به تأمین کنندگان منابع مالی است بجز موارد مندرج در بندهای ۱۹، ۳۳ و ۳۵ این استاندارد که تحت سرفصل‌های "فعالیت‌های عملیاتی"، "فعالیت‌های سرمایه‌گذاری" و "فعالیت‌های تأمین مالی" طبقه‌بندی می‌شود. نمونه اقلامی که تحت سرفصل "بازده سرمایه‌گذاریها و سود پرداختی بابت تأمین مالی" ارائه می‌شود، به شرح زیر است:

- الف. جریانهای نقدی ورودی،
- ب. جریانهای نقدی خروجی.

استاندارد شماره ۲ حسابداری

www.IrFinance.ir

سوال

www.IrFinance.ir

“اقدام تحت سرفصل ”بازده سرمایه‌گذارها و سود پرداختی بابت تأمین مالی

الف. جریانهای نقدی ورودی:

- سود و کارمزد دریافتی، و
- سود سهام دریافتی شامل سود سهام دریافتی از شرکتهای سرمایه‌پذیری که سرمایه‌گذاری در آنها به روش ارزش ویژه در حسابها انعکاس یافته است.

ب. جریانهای نقدی خروجی:

- سود و کارمزد پرداختی (اعم از اینکه به حساب دارایی تحصیل شده یا به هزینه دوره منظور شده باشد)،
- سود سهام پرداختی،
- حصه‌ای از اقساط اجاره به شرط تملیک پرداختی که هزینه تأمین مالی محسوب می‌شود.

استاندارد شماره ۲ حسابداری

www.IrFinance.ir

مالیات بر درآمد

جریانهای نقدی مرتبط با مالیات بر درآمد برای اغلب استفاده‌کنندگان صورتهای مالی دارای اهمیتی ویژه است، لذا مجموع جریانهای نقدی مرتبط با مالیات بر درآمد تحت سرفصل جداگانه‌ای در صورت جریان وجوه نقد انعکاس می‌یابد.

استاندارد شماره ۲ حسابداری

www.IrFinance.ir

سوال

www.IrFinance.ir

فعالیت های سرمایه گذاری

جریانهای نقدی منظور شده تحت سرفصل "فعالیتهای سرمایه گذاری" مشتمل بر جریانهای مرتبط با تحصیل و فروش سرمایه گذاریهای کوتاه مدت، سرمایه گذاریهای بلندمدت و داراییهای ثابت مشهود و داراییهای نامشهود و نیز پرداخت و وصول تسهیلات اعطایی به اشخاص مستقل از واحد تجاری بجز کارکنان می باشد. نمونه هایی از جریانهای نقدی مرتبط با فعالیتهای سرمایه گذاری به شرح زیر است:

الف. جریانهای نقدی ورودی،

ب. جریانهای نقدی خروجی.

استاندارد شماره ۲ حسابداری

www.IrFinance.ir

فعالیت های سرمایه گذاری

الف. جریانهای نقدی ورودی :

- دریافتهای نقدی حاصل از فروش سرمایه‌گذاری در سهام یا اوراق مشارکت سایر واحدهای تجاری.
- دریافتهای نقدی حاصل از فروش داراییهای ثابت مشهود و داراییهای نامشهود.
- دریافتهای نقدی مرتبط با اصل سپرده‌های سرمایه‌گذاری بلندمدت بانکی.
- دریافتهای نقدی حاصل از وصول وامهای پرداختی به سایر اشخاص شامل وصول قرض الحسنه پرداختی.

استاندارد شماره ۲ حسابداری

www.IrFinance.ir

فعالیت های سرمایه گذاری

ب. جریانهای نقدی خروجی :

- پرداختهای نقدی جهت تحصیل سرمایه‌گذاری در سهام یا اوراق مشارکت سایر واحدهای تجاری.
- پرداختهای نقدی جهت تحصیل داراییهای ثابت مشهود و داراییهای نامشهود. این پرداختها شامل پرداختهای مرتبط با مخارج توسعه منظور شده به دارایی و نیز ساخت دارایی ثابت مشهود توسط واحد تجاری است.
- سپرده‌گذاری نزد بانکها در قالب سپرده‌های سرمایه‌گذاری بلند مدت.
- وامهای نقدی پرداختی به سایر اشخاص شامل قرض الحسنه.

استاندارد شماره ۲ حسابداری

www.IrFinance.ir

فعالیت های تأمین مالی

جریانهای نقدی ناشی از فعالیتهای تأمین مالی شامل دریافتهای نقدی از تأمین کنندگان منابع مالی خارج از واحد تجاری (شامل صاحبان سرمایه) و بازپرداخت اصل آن است. افشای جداگانه جریانهای نقدی مزبور جهت پیشبینی جریانهای نقدی آتی لازم به منظور ایفای تعهدات به تأمین کنندگان منابع مالی واحد تجاری مفید است. نمونه‌هایی از جریانهای نقدی ناشی از فعالیتهای تأمین مالی به شرح زیر است:

- الف. جریانهای نقدی ورودی،
- ب. جریانهای نقدی خروجی.

استاندارد شماره ۲ حسابداری

www.IrFinance.ir

سوال

www.IrFinance.ir

فعالیت های تأمین مالی

الف. جریانهای نقدی ورودی :
 -دریافتهای نقدی حاصل از صدور سهام.
 -دریافتهای نقدی حاصل از صدور اوراق مشارکت، وامها و سایر تسهیلات کوتاه مدت و بلند مدت.

ب. جریانهای نقدی خروجی :
 -بازپرداخت اصل اوراق مشارکت، وامها و سایر تسهیلات دریافتی.
 -پرداخت حصة اصل اقساط اجاره به شرط تملیک.
 -پرداخت هرگونه مخارج (بجز سود تضمین شده و کارمزد پرداختی بابت تأمین مالی) در رابطه با اخذ تسهیلات مالی، صدور سهام و اوراق مشارکت و سایر راههای تأمین مالی.

استاندارد شماره ۲ حسابداری

www.IrFinance.ir

سوال

www.IrFinance.ir

معاملات غیر نقدی

معاملاتی که مستلزم استفاده از وجه نقد نیست نباید در صورت جریان وجوه نقد انعکاس یابد. این معاملات، به استثنای معاملات مربوط به فعالیتهای عملیاتی، در صورت با اهمیت بودن باید در یادداشتهای توضیحی به نحوی مناسب افشا شود.

صورت جریان وجوه نقد تنها منعکس کننده اثرات نقدی معاملات و سایر رویدادها است. این امر موجب می شود که معاملات غیر نقدی که در برخی مواقع در مجموعه معاملات و سایر رویدادهای واحد تجاری دارای اهمیت است، از نظر استفاده کننده صورتهای مالی دور بماند.

بدین لحاظ جهت ارتقای کیفیت اطلاعات مندرج در صورت جریان وجوه نقد و فراهم آوردن زمینه های لازم جهت پیش بینی بهتر جریانهای نقدی آتی، افشای اطلاعات در مورد معاملات غیر نقدی با اهمیت در یادداشتهای توضیحی ضروری است.

استاندارد شماره ۲ حسابداری

www.IrFinance.ir

معاملات غیر نقدی

از آنجا که اثر معاملات غیر نقدی ممکن است در هریک از طبقه بندیهای صورت جریان وجوه نقد قرار گیرد، ارائه این اطلاعات در صورت تعدد موارد به تفکیک سرفصلهای اصلی صورت جریان وجوه نقد ممکن است ضرورت یابد.

از نمونه های معاملات غیر نقدی می توان به تحصیل داراییهای ثابت مشهود در قبال تسهیلات مالی یا صدور سهام، مبادله موجودی مواد اولیه یا موجودی کالای ساخته شده با دارایی ثابت مشهود، افزایش سرمایه از محل مطالبات حال شده بستانکاران و جایگزینی وامهای بلند مدت با وامهای بلند مدت دیگر اشاره کرد.

تغییرات در چارچوب حقوق صاحبان سرمایه که مبین طبقه بندی مجدد حسابهای تشکیل دهنده حقوق صاحبان سرمایه است از قبیل افزایش سرمایه از محل اندوخته ها و تخصیص اندوخته از محل سود انباشته، در زمره معاملات غیر نقدی مستلزم افشا تلقی نمی شود.

استاندارد شماره ۲ حسابداری

www.IrFinance.ir

مباحث تکمیلی

به صورت سود و زیان زیر توجه نمایید:

۱۰۰,۰۰۰	درآمد
۷۰,۰۰۰	بهای تمام شده کالای فروش رفته
۱۰,۰۰۰	هزینه استهلاک مشهود و نامشهود
۵,۰۰۰	هزینه اداری، عمومی و فروش
۳,۰۰۰	هزینه های مالی
۲,۰۰۰	مالیات
۱۰,۰۰۰	سود خالص

هزینه استهلاک از سود خالص کسر می شود.
 درآمد براساس حسابداری تعهدی شناسایی می شود.
 هزینه ها براساس حسابداری تعهدی شناسایی می شود.
 به جدول صفحه بعد دقت کنید:

www.IrFinance.ir

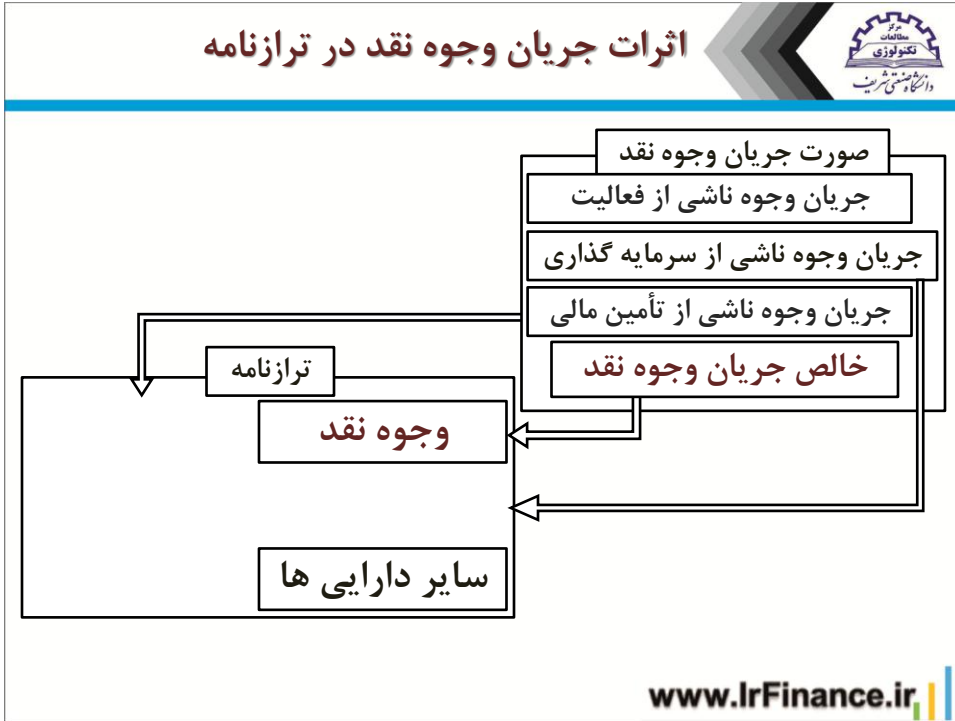
ارتباط سود و جریان نقد

به صورت سود و زیان زیر توجه نمایید:

ج نقد	سود	
*		پیش دریافت ها
*		پیش پرداخت ها
	*	حسابهای دریافتنی
	*	حسابهای دریافتنی
	*	درآمدهای معوق
	(*)	بدهی های معوق
	(*)	هزینه استهلاک

www.IrFinance.ir

سوال

www.IrFinance.ir

سوال تحلیلی

نسبت زیر را در نظر بگیرید و تحلیل نمایید:

خالص جریان وجوه نقد

سود خالص

منفی بودن نسبت فوق چه مفهومی دارد؟
 بالاتر از یک بودن نسبت فوق چه تحلیلی در پی خواهد داشت؟
 پایین تر از یک بودن نسبت فوق چه مفهومی خواهد داشت؟

www.IrFinance.ir

سوال تحلیلی

با استفاده از اطلاعات جدول زیر، گردش وجوه نقد ناشی از عملیات را محاسبه نمایید:

۱۲۰	سود خالص
۲۰	کاهش در حسابهای دریافتی
۲۵	استهلاک
۱۰	افزایش در موجودی کالا
۷	افزایش در حسابهای پرداختی
۵	کاهش در حقوق و مزایای پرداختی
۲	سود حاصل از فروش زمین

$$120-2+25+20-10+7-5=155$$

سود حاصل از فروش زمین برای عدم محاسبه مجدد در سود خالص حذف گردیده است.

www.IrFinance.ir

سوال تحلیلی – ماهیت جریان نقد

ماهیت جریان نقد	طبقه جریان نقد	رویداد مالی
		فروش ساختمان اداری
		فروش موجودی کالا
		صدور اوراق مشارکت
		افزایش سرمایه از محل آورده نقدی
		افزایش در حساب پرداختی
		کاهش در حساب دریافتی
		سود سهام پرداختی
		هزینه بهره تسهیلات
		دریافت تسهیلات از بانک
		افزایش سرمایه از محل انباشته
		فروش زمین در قبال خرید سهام شرکت
		شناسایی هزینه استهلاک
		صدور سهام برای بازخرید اوراق مشارکت
		خرید مواد اولیه

www.IrFinance.ir

سوال

www.IrFinance.ir

بخش پنجم

تکنیک های مقدماتی تجزیه تحلیل صورت های مالی

فهم نسبت های مالی و تحلیل نتایج آن

مراحل تجزیه تحلیل صورت های مالی

نسبتهای نقدینگی، فعالیت، اهرمی، سودآوری، ارزش بازار)

صورت های مالی پیش بینی شده و کاربرد آن

محاسبه و تفسیر روش دوپونت

www.IrFinance.ir

چارچوب کلی تجزیه تحلیل صورتهای مالی

- گام اول: اهداف و مراحل کار را بیان کنید. سوالاتی که تحلیلگر بدنبال پاسخ به آن است تشخیص دهید و ساختار ارائه این اطلاعات را مشخص نمایید. منابع مورد استفاده برای کسب این اطلاعات و زمان لازم برای تهیه اطلاعات مالی را معین نمایید.
- گام دوم: جمع آوری اطلاعات. تهیه صورتهای مالی شرکت تحت بررسی و جمع آوری اطلاعات وضعیت اقتصادی و صنعت تحت بررسی. اطلاعات پیرامون مشتریان و تأمین کنندگان عمده شرکت و وضعیت مدیریت آن جمع آوری می شود.
- گام سوم: پردازش اطلاعات. هرگونه تعدیلات لازم بر روی صورتهای مالی را انجام می - دهیم. نسبت های مالی را محاسبه نمایید. نمودارهای لازم را تهیه نموده و صورتهای مالی هم مقیاس را تهیه کنید.

www.IrFinance.ir

چارچوب کلی تجزیه تحلیل صورتهای مالی

• گام چهارم: اطلاعات پردازش شده را تحلیل و ارزیابی کنید. از اطلاعات پردازش شده برای پاسخگویی به سؤالات گام اول استفاده کنید. برای پشتیبانی از پیشنهادات و یا استنتاجات تحلیلی خود از نظرات بیان شده تصمیم گیری کنید.

• گام پنجم: نتایج و یا پیشنهادات مد نظر را گزارش کنید.

• گام ششم: نتایج تحلیل را به روزرسانی کنید.

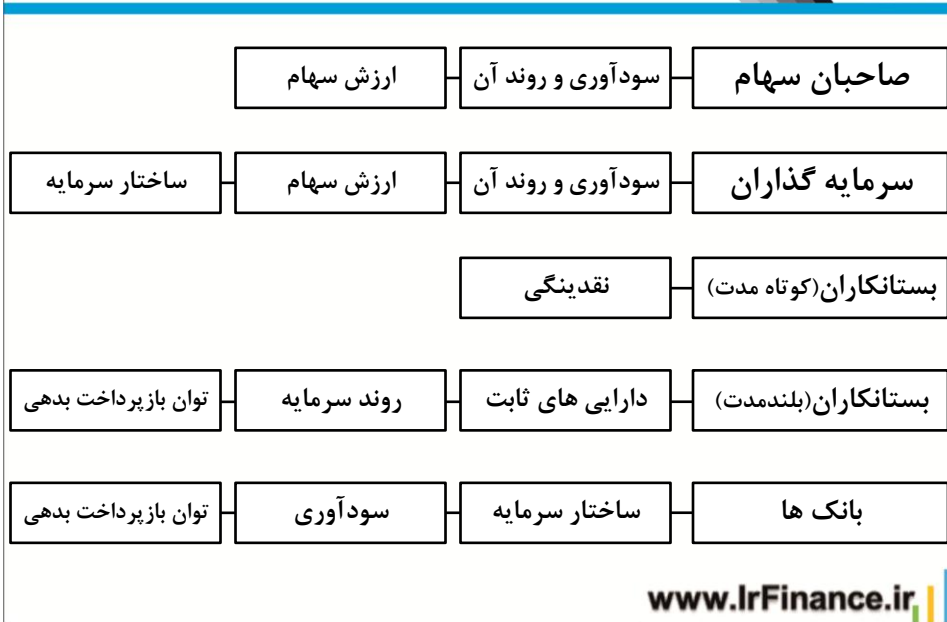
www.IrFinance.ir

سوال

www.IrFinance.ir

اهداف تجزیه تحلیل صورت های مالی

سوال

روش های تجزیه تحلیل مالی

• تجزیه تحلیل افقی

وضعیت مالی شرکت را در طول زمان بررسی می کند. به عنوان مثال روند رشد سودآوری شرکت در طی زمان های مختلف. از این تحلیل برای بررسی عملکرد چند شرکت در یک دوره نیز می توان استفاده نمود.

• تجزیه تحلیل عمودی

اقدام صورت های مالی نسبت به یک قلم مثل دارایی یا فروش سنجیده و بصورت درصدی از آن بیان می شود.

• تجزیه تحلیل با استفاده از سیستم دوپونت

• تجزیه تحلیل با استفاده از Z-Altman

www.IrFinance.ir

روش های تجزیه تحلیل مالی

• تجزیه تحلیل با استفاده از نسبت های مالی

با استفاده از نسبت های مالی وضعیت مالی و سودآوری شرکت مورد بررسی قرار می گیرد.

• تجزیه تحلیل با استفاده از سیستم دوپونت

چهارچوبی برای تحلیل شرکت است که با استفاده از بازده حقوق صاحبان سهام عمل می کند. چارچوب مدل دوپونت تعمیم یافته نیز مورد استفاده قرار گرفته است.

• تجزیه تحلیل با استفاده از Z-Altman

با استفاده از این ضریب می توان دریافت آیا شرکت در آینده ای نزدیک ورشکست خواهد شد یا خیر.

www.IrFinance.ir

تجزیه تحلیل با نسبت های مالی

•نسبت های سود آوری
 توانایی سودآوری شرکت را نشان می دهد.

•نسبت های نقدینگی
 میزان توان شرکت در بازپرداخت تعهدات کوتاه مدت شرکت است.

•نسبت های اهرمی (ساختار سرمایه)
 توان شرکت در عمل به کل تعهدات و توان قرض گیری شرکت را نشان می دهد.

•نسبت های فعالیت
 میزان کارایی عملکرد یک شرکت را در انجام فعالیت های آن نشان می دهد.

•نسبت های ارزش بازار
 بررسی وضعیت سهام در بازار سرمایه می پردازد.

www.IrFinance.ir

سوال

www.IrFinance.ir

تجزیه تحلیل با نسبت های مالی

مثال جامع شرکت شریف بررسی و تحلیل خواهد شد.

www.IrFinance.ir

ترازنامه شرکت شریف

۱۳۸۹/۱۲/۲ ۱۳۸۸/۱۲/۲ ۱۳۸۷/۱۲/۲ ۱۳۸۶/۱۲/۲				۱۳۸۹/۱۲/۲ ۱۳۸۸/۱۲/۲ ۱۳۸۷/۱۲/۲ ۱۳۸۶/۱۲/۲			
۹	۹	۹	۹	۹	۹	۹	۹
میلیون ریال				میلیون ریال			
بدهی و حقوق صاحبان سهام				دارایی ها			
بدهی های جاری				دارایی های جاری			
۱۷۸	۱۶۳	۱۲۱	۹۷	۱۲	۱۰	۸	۸
اسناد تجاری پرداختنی				موجودی نقد			
۱۴۴	۶۸	۴۹	۱۸	۳	۴	۲	۰
پیش دریافت ها				سرمایه گذاری کوتاه مدت			
۰	۱	۱	۲	۳۳۰	۲۲۹	۱۵۹	۱۰۲
ذخیره مالیات				اسناد دریافتی تجاری			
۳۹	۳۳	۱۵	۹	۶۳	۴۷	۳۹	۳۷
تسهیلات مالی دریافتی				موجودی مواد و کالا			
۳۶۱	۲۶۵	۱۸۶	۱۲۶	۴۰۸	۲۹۰	۲۰۸	۱۴۷
جمع بدهی های جاری				جمع دارایی های جاری			
بدهی های غیر جاری				دارایی های غیر جاری			
۶۵	۱۸	۰	۰	۱۱۳	۹۹	۷۹	۵۳
تسهیلات مالی بلند مدت				دارایی های ثابت مشهود			
۲۱	۱۷	۱۶	۱۵	۰	۰	۰	۰
ذخیره مزایای پایان خدمت کارکنان				دارایی های نامشهود			
۸۶	۳۵	۱۶	۱۵	۳	۳	۱	۱
جمع بدهی های غیر جاری				سایر سرمایه گذاری های بلندمدت			
۴۴۷	۳۰۰	۲۰۲	۱۴۱	۸	۲	۱	۱
مجموع بدهی				سایر دارایی ها			
حقوق صاحبان سهام				جمع دارایی های غیر جاری			
سرمایه				۱۲۴			
اندوخته قانونی				۱۰۴			
سایر اندوخته ها				۸۱			
سود انباشته				۵۵			
جمع حقوق صاحبان سهام				جمع دارایی ها			
۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۵۳۲	۳۹۴	۲۸۹	۲۰۲
۱	۱	۱	۱				
۰	۰	۰	۰				
۷۴	۸۳	۷۶	۵۰				
۸۵	۹۴	۸۷	۶۱				
۵۳۲	۳۹۴	۲۸۹	۲۰۲				

صورت سود و زیان شرکت شریف

سال مالی منتهی به	سال مالی منتهی به	سال مالی منتهی به	سال مالی منتهی به	
۱۳۸۹/۱۲/۲۹	۱۳۸۸/۱۲/۲۹	۱۳۸۷/۱۲/۲۹	۱۳۸۶/۱۲/۲۹	
۳۶۵	۳۵۷	۲۹۹	۲۲۵	فروش خالص و درآمد ارائه خدمات
۳۳۵	۳۱۶	۲۶۲	۱۹۲	بهای تمام شده کالای فروش رفته
۳۰	۴۱	۳۷	۳۳	سود ناخالص
۲۵	۲۵	۲۱	۱۹	هزینه های فروش، عمومی و اداری
۰	۰	۰	۰	خالص سایر درآمدها و هزینه عملیاتی
۵	۱۶	۱۶	۱۴	سود عملیاتی
۶	۴	۲	۱	هزینه های مالی
۴۴	۲۵	۲۳	۲۶	خالص سایر درآمدها و هزینه های غیر عملیاتی
۴۳	۳۷	۳۷	۳۹	سود ناشی از فعالیت ها قبل از مالیات
۱۰	۸	۸	۹	مالیات
۳۳	۲۹	۲۹	۳۰	سودخالص

نکته مهم

- در تجزیه تحلیل نسبت های مالی به تکات زیر توجه نمایید:
- کوچک بودن نسبت های مالی می تواند به دلیل بزرگی مخرج یا کوچک بودن صورت باشد.
- بزرگ بودن نسبت های مالی می تواند به دلیل کوچک بودن مخرج یا بزرگ بودن صورت باشد. توجه شود در هر دو حالت تحلیل صورت پذیرد.
- هر یک از نسبت های مالی را می توان بدین صورت تفسیر نمود:
میزان تغییرات صورت به ازای یک واحد تغییرات در مخرج.

نسبت های سود آوری

- میزان موفقیت شرکت در سودآوری را نشان می دهد.
- بازگشت حقوق صاحبان سهام و بازگشت دارایی ها دو نسبت مهم از این دسته نسبت ها می باشند.

www.IrFinance.ir

بازده (بازگشت) دارایی

سود خالص	بازده دارایی ها
میانگین دارایی ها	

- شاخص بررسی عملکرد شرکت هاست.
- پارامترهای ترازنامه ای بصورت میانگین مورد استفاده قرار می گیرد.
- شرکت در ازای دارایی خود چقدر سودآور بوده است.

نسبت های سود آوری

www.IrFinance.ir

بازده (بازگشت) حقوق صاحبان سهام

$\frac{\text{سود خالص}}{\text{حقوق صاحبان سهام}}$	بازده حقوق صاحبان سهام
---	---------------------------

• این نسبت نتیجه سرمایه گذاری سهامداران را نشان می دهد.

• آیا این نسبت همیشه از بازده دارایی ها بالاتر است؟ چرا؟

نسبت های سود آوری

www.IrFinance.ir

حاشیه سود ناخالص

$\frac{\text{سود ناخالص}}{\text{فروش}}$	حاشیه سود ناخالص
---	------------------------

• سود ناخالص برابر است با فروش منهای بهای تمام شده کالای فروش رفته

• صرفاً هزینه تولید را در نظر می گیرد؟

• نسبت مناسب؟

نسبت های سود آوری

www.IrFinance.ir

حاشیه سود عملیاتی

$\frac{\text{سود عملیاتی}}{\text{فروش}}$	حاشیه سود عملیاتی
--	----------------------

• علاوه بر بهای تمام شده کالای فروش رفته هزینه های اداری را هم در بر میگیرد.

• مفهوم سود عملیاتی

• فرض می شود تولید = فروش

• حاشیه سود عملیاتی از حاشیه سود ناخالص کمتر است.

نسبت های سود آوری

www.IrFinance.ir

حاشیه سود خالص

$\frac{\text{سود خالص}}{\text{فروش}}$	حاشیه سود خالص
---------------------------------------	-------------------

• سود خالص در واقع سود قابل تقسیم بین سهامداران می باشد.

• حاشیه سود خالص از حاشیه سود ناخالص کمتر است.

• بالا بودن این نسبت نشان از چیست؟

نسبت های سود آوری

www.IrFinance.ir

سوال

www.IrFinance.ir

نسبت جاری

نسبت جاری	$\frac{\text{دارایی جاری}}{\text{بدهی جاری}}$
--------------	---

- توانایی شرکت ها در بازپرداخت دیون کوتاه مدت را نشان می دهد.
- توجه شود کاربرد این نسبت در تحلیل کوتاه مدت می باشد.
- نسبت مطلوب بالاتر از یک می باشد.
- نسبت های ترازنامه ای می باشند.

نسبت های نقدینگی

www.IrFinance.ir

نسبت آنی

$\frac{\text{موجودی مواد و کالا - دارایی جاری}}{\text{بدهی جاری}}$	نسبت آنی
--	----------

- نسبت آنی محافظه کارانه تر از نسبت جاری می باشد.
- در طبقه بندی بدهی ها به بدهی جاری و غیر جاری دقت شود.
- این نسبت از دید چه کسی بررسی می شود؟ سرمایه گذاران یا اعتبار دهندگان؟ هر کدام چه چیزی ترجیح می دهند؟
- نسبت مطلوب نزدیک به یک است.

نسبت های نقدینگی

www.IrFinance.ir

مقایسه نسبت جاری و نسبت آنی

$\frac{\text{موجودی مواد و کالا - دارایی جاری}}{\text{بدهی جاری}}$	نسبت آنی	$\frac{\text{دارایی جاری}}{\text{بدهی جاری}}$	نسبت جاری
--	----------	---	-----------

- بالا بودن یا پایین بودن این دو نسبت هردو ایارداتی در پی دارد.
- بالا بودن نشان از استفاده بیش از حد از دارایی جاری و پایین بودن آن نشان از استفاده بیش از حد از بدهی کوتاه مدت دارد.
- تحلیل کنید.

نسبت های نقدینگی

www.IrFinance.ir

نسبت وجه نقد

$\frac{\text{وجه نقد}}{\text{بدهی جاری}}$	نسبت وجه نقد
---	-----------------

- سریع ترین منبع قابل استفاده مالی برای بازپرداخت بدهی های کوتاه مدت وجوه نقد می باشد.
- اعتبار دهندگان خواهان بالا بودن این نسبت می باشند.
- سهامداران خواهان پایین تر بودن این نسبت می باشند.

نسبت های نقدینگی

www.IrFinance.ir

سوال

www.IrFinance.ir

مفهوم اهرم

www.IrFinance.ir

مفهوم اهرم

www.IrFinance.ir

نسبت بدهی

نسبت بدهی	$\frac{\text{میانگین بدهی ها}}{\text{میانگین دارایی ها}}$
--------------	---

• درصد بدهی ها را از کل منابع در اختیار بانک نشان می دهد.

• این نسبت بین صفر تا یک می باشد.

• این نسبت تعیین کننده ساختار سرمایه شرکت است.

نسبت های اهرمی

www.IrFinance.ir

نسبت اهرمی

نسبت اهرمی	$\frac{\text{میانگین بدهی ها}}{\text{میانگین حقوق صاحبان سهام}}$
---------------	--

• نسبت بدهی به حقوق صاحبان سهام را نشان می دهد.

• اگر این نسبت یک باشد.

• اگر این نسبت بزرگتر از یک باشد.

• اگر این نسبت کوچکتر از یک باشد.

نسبت های اهرمی

www.IrFinance.ir

نسبت پوشش بهره

نسبت پوشش بهره	$\frac{\text{سود عملیاتی}}{\text{هزینه بهره}}$
-------------------	--

• این نسبت نشان می دهد با سود عملیاتی تا چند درصد از هزینه بهره
سالیانه شرکت قابل پوشش می باشد.

• به سپر مالیاتی هزینه بهره توجه ویژه شود.

نسبت های اهرمی

www.IrFinance.ir

نسبت بدهی بلند مدت

نسبت بدهی بلند مدت	$\frac{\text{میانگین بدهی بلند مدت}}{\text{م حقوق صاحبان سهام} + \text{م بدهی بلند مدت}}$
-----------------------	---

• در این نسبت فرض بر این است که منبع تأمین مالی از طریق بدهی از
طریق بدهی های بلند مدت بوده و بدهی های کوتاه مدت مربوط به
فعالیت های تجاری بنگاه اقتصادی می باشد.

نسبت های اهرمی

www.IrFinance.ir

سوال

www.IrFinance.ir

گردش حساب دریافتنی

$\frac{\text{فروش نسبه}}{\text{میانگین حسابهای دریافتنی}}$	گردش حساب دریافتنی
--	-----------------------

- عموماً فروش نسبه شرکت ها افشا نمی شود. بنابراین در صورت از فروش کل استفاده می کنیم.
- این نسبت گردش حساب های دریافتنی تجاری را نشان می دهد.
- بالاتر بودن این نسبت را تحلیل کنید (بزرگ بودن صورت، کوچک بودن مخرج).

نسبت های فعالیت

www.IrFinance.ir

دوره وصول مطالبات

$\frac{۳۶۵}{\text{گردش حساب دریافتی}}$	متوسط دوره وصول مطالبات
$\frac{\text{متوسط حساب های دریافتی} \times ۳۶۵}{\text{فروش نسیه}}$	دوره وصول مطالبات (ح دریافتی)

- تعداد روزهایی که مطالبات تجاری به وجه نقد تبدیل می شود.
- به نحوه محاسبه نسبت توجه شود.

نسبت های فعالیت

www.IrFinance.ir

گردش حسابهای پرداختی

$\frac{\text{خرید نسیه (= فروش)}}{\text{میانگین حساب های پرداختی}}$	گردش حسابهای پرداختی
---	----------------------

- تعداد روزهایی که شرکت به طور متوسط بدهی تجاری خود را پرداخت می کند.
- بالا بودن این نسبت به قدرت چانه زنی شرکت بستگی دارد.

نسبت های فعالیت

www.IrFinance.ir

دوره پرداخت بدهی ها

$\frac{۳۶۵}{\text{گردش حساب پرداختنی}}$	متوسط دوره پرداخت بدهی ها
$\frac{۳۶۵ \times \text{متوسط حساب های پرداختنی}}{\text{خرید نسبه (= فروش)}}$	دوره پرداخت بدهی ها (ح پرداختنی)

نسبت های فعالیت

www.IrFinance.ir

بازده (بازگشت) حقوق صاحبان سهام

$\frac{\text{بهای تمام شده کالای فروش رفته}}{\text{میانگین موجودی کالا}}$	گردش موجودی کالا
---	------------------

- تعداد دفعاتی که موجودی انبار شرکت گردش داشته است.
- بالا بودن این نسبت می تواند به دلیل امکانات محدود شرکت در انبار کردن محصول باشد.
- در وضعیت تورمی صورت کسر بدون تغییر در حجم فعالیت بزرگ می شود.

نسبت های فعالیت

www.IrFinance.ir

دوره گردش کالا (میانگین سنی کالا)

$\frac{365}{\text{گردش موجودی کالا}}$	متوسط دوره فروش موجودی
$\frac{\text{متوسط موجودی کالا} \times 365}{\text{بهای تمام شده کالای فروش رفته}}$	دوره گردش کالا (میانگین سنی کالا)

- دوره گردش کالا عبارتست از متوسط روزی که کالا در شرکت گردش کرده است.
- در نسبت های چند جزئی به تأثیرات تغییر اجزا توجه شود.

نسبت های فعالیت

www.IrFinance.ir

چرخه عملیاتی خالص

$\begin{aligned} &\text{دوره گردش کالا} \\ &+ \text{دوره وصول مطالبات} \\ &- \text{دوره پرداخت بدهی ها} \end{aligned}$	چرخه عملیاتی خالص (چرخه وجه نقد)
--	----------------------------------

- مجموع زمانی است که وجه نقد در شرکت گردش می کند.
- پایین بودن این نسبت برای شرکت ها مناسب است.
- این نسبت نیاز شرکت به سرمایه در گردش را مشخص می کند.
- کوچک بودن این عدد بیانگر قدرت چانه زنی شرکت در مقابل بدهکاران و بستانکاران می باشد.

نسبت های فعالیت

www.IrFinance.ir

گردش سرمایه در گردش

$\frac{\text{فروش}}{\text{سرمایه در گردش خالص}}$	گردش سرمایه در گردش
--	------------------------

- بیانگر تعداد دفعاتی است که سرمایه در گردش طی فرایند فروش گردش می کند.
- بالا بودن این نسبت در صورتی که مربوط به بزرگی صورت کسر باشد مناسب است.

نسبت های فعالیت

www.IrFinance.ir

چرخه عملیاتی

دوره گردش کالا + دوره وصول مطالبات	چرخه عملیاتی
---------------------------------------	-----------------

- مدت زمانی است که کالا فروش رفته و وجه حاصل از فروش دریافت می شود.
- در واقع فاصله زمانی بین تبدیل مواد اولیه به وجه نقد حاصل از فروش کالا را نشان می دهد.

نسبت های فعالیت

www.IrFinance.ir

نسبت گردش دارایی

$\frac{\text{فروش خالص}}{\text{میانگین دارایی ها}}$	نسبت گردش دارایی
---	---------------------

- این نسبت یکی از نسبت های مالی مهم می باشد.
- این نسبت میزان درآمد زایی هر اریال دارایی را نشان می دهد.
- بالا بودن این نسبت کارایی استفاده از دارایی را نشان می دهد.
- ممکن است این نسبت به دلیل کوچک بودن مخرج بزرگ باشد. (شرکت های قدیمی که ارزش دفتری دارایی هایشان پایین است).

نسبت های فعالیت

www.IrFinance.ir

نسبت گردش دارایی ثابت

$\frac{\text{فروش خالص}}{\text{میانگین دارایی های ثابت}}$	نسبت گردش دارایی ثابت
---	--------------------------

- دارایی های ثابت در واقع بستر ایجاد درآمد می باشد. این نسبت میزان کارایی هر ۱ ریال دارایی ثابت را در کسب درآمد بنگاه اقتصادی می سنجد.
- این نسبت نیز می تواند به دلیل اینکه دارایی ها به ارزش تاریخی ثبت می شوند بزرگ باشد.

نسبت های فعالیت

www.IrFinance.ir

سوال

www.IrFinance.ir

سیستم دوپونت

بازده حقوق صاحبان سهام

=

www.IrFinance.ir

محاسبه نسبت اهرمی از روی نسبت بدهی به حقوق صاحبان سهام

مجموع دارایی	=	بدهی	+	حقوق صاحبان سهام
حقوق صاحبان سهام		حقوق صاحبان سهام		حقوق صاحبان سهام

مجموع دارایی	=	بدهی	+)
حقوق صاحبان سهام		حقوق صاحبان سهام		

www.IrFinance.ir

سوال

www.IrFinance.ir

نکات پایانی

- در فهم صورت های مالی آزمون اصول بازار سرمایه به موارد ذیل توجه نمایید:
- سوالات آزمون اصول بازار سرمایه به ندرت گزینه "همه موارد" یا "هیچکدام از گزینه ها" درست می باشد.
- همواره رابطه اصلی حسابداری و ارتباط صورت های مالی را باهم مد نظر قرار دهید.
- در تحلیل ترازنامه توجه نمایید که میانگین مقادیر ترازنامه ای را استفاده نمایید.
- توجه کنید بزرگ یا کوچک بودن نسبت های مالی می تواند به دلیل بزرگی یا کوچکی صورت یا مخرج باشد.

www.IrFinance.ir